

Nr 114

Kungl. Maj:ts skrivelse till riksdagen med överlämnande av redogörelse från Nordiska rådets svenska delegation; given Stockholms slott den 8 mars 1957.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för denna dag, lämna riksdagen redogörelse för Nordiska rådets femte session i Helsingfors den 15—22 februari 1957.

GUSTAF ADOLF

Östen Undén

Utdrag ur protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 8 mars 1957.

N ä r v a r a n d e :

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, HEDLUND, PERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, NÄSGÅRD, KLING.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför ministern för utrikes ärendena följande.

Nordiska rådets femte session ägde rum i Helsingfors den 15—22 februari 1957. Vid denna session antog rådet tjugosju rekommendationer, riktade till regeringarna i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige.

Nordiska rådets svenska delegation har överlämnat en till Konungen ställd skrivelse, jämte bilagor, dagtecknad den 7 mars 1957, med redogörelse för rådets femte session. Denna skrivelse är såsom bilaga fogad till statsrådsprotokollet i detta ärende.

Jag får hemställa, att Kungl. Maj:t måtte giva riksdagen den nu lämnade redogörelsen tillkänna.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att skrivelse av den lydelse bilagan till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Ragnar Petri

Till KONUNGEN

Härmed får Nordiska rådets svenska delegation överlämna bifogade redogörelse för rådets femte session i Helsingfors den 15—22 februari 1957 jämte två bilagor.

Stockholm den 7 mars 1957.

Underdånigst

För Nordiska rådets svenska delegation:

BERTIL OHLIN

*Gustaf Petré*n

Redogörelse

från Nordiska rådets svenska delegation rörande rådets femte session i Helsingfors
den 15—22 februari 1957

I. Organisation m. m.

Den svenska delegationen bestod vid sessionen av följande *regeringsrepresentanter*:

statsminister Tage Erlander,
ministern för utrikes ärendena Östen Undén,
statsrådet och chefen för justitidepartementet Herman Zetterberg,
statsrådet och chefen för finansdepartementet Gunnar Sträng,
statsrådet och chefen för inrikesdepartementet Gunnar Hedlund,
statsrådet Ulla Lindström,
statsrådet och chefen för handelsdepartementet Gunnar Lange,
statsrådet Lars Eliasson
och följande *valda medlemmar*:

småbrukare Arvid Andersson i Ryggestad (15—16 februari såsom ersättare för herr Netzén och 18—22 februari såsom ersättare för herr Skoglund i Umeå),	lantbrukare Anders Pettersson i Dahl,
redaktör Birger Andersson,	borgmästare Olof Rylander,
direktör Knut Ewerlöf,	fru Ragnhild Sandström,
chefredaktör Anselm Gillström,	chefredaktör Ossian Sehlstedt,
skogsarbetare Sigfrid Jonsson,	f. d. lektor Edgar Sjödahl,
chefredaktör Gösta Netzén (tiden 17—22 februari),	folkskollärare Gösta Skoglund i Umeå (tiden 15—17 februari),
professor Bertil Ohlin,	förste vice talman Martin Skoglund i Doverstorp,
f. d. rektor Sven Em. Ohlön,	förste vice talman Axel Strand,
	hemmansägare Oscar Werner.

Statsrådet Sträng intog icke sin plats i rådet under sessionen.

Delegationen biträdades av sekreteraren docenten G. Petrén och experter.

Till rådets *president* vid sessionen valdes prosten Lennart Heljas, Finland, och till *vice presidenter* förutvarande statsministern Erik Eriksen, Danmark, altingspresidenten Emil Jónsson, Island, redaktören Nils Hønsvald, Norge, och professorn Bertil Ohlin, Sverige.

Vid sessionen tillsattes fem utskott: juridiska utskottet (13 medlemmar), kulturutskottet (13 medlemmar), socialpolitiska utskottet (13 medlemmar), trafikutskottet (13 medlemmar) och ekonomiska utskottet (17 medlemmar).

De svenska valda medlemmarna fördelades på utskotten på följande sätt:

<i>Juridiska utskottet:</i>	herrar Rylander, Skoglund i Umeå (Andersson i Ryggestad), Werner.
<i>Kulturutskottet:</i>	herrar Gillström, Ohlon, Sjödahl.
<i>Socialpolitiska utskottet:</i>	herrar Andersson, Jonsson, Pettersson i Dahl.
<i>Trafikutskottet:</i>	herrar Netzén (Andersson i Ryggestad), Skoglund i Doverstorp (ordf.), fru Sandström.
<i>Ekonomiska utskottet:</i>	herrar Ewerlöf, Ohlin, Sehlstedt, Strand (vice ordf.).

Regeringsrepresentanterna erhöilo en generell inbjudan att delta i utskottssammanträdena under sessionen. Av de svenska regeringsrepresentanterna deltog statsråden Zetterberg och Eliasson i juridiska utskottet, statsrådet Lindström i socialpolitiska utskottet, statsrådet Eliasson i trafikutskottet samt statsråden Lange och Eliasson i ekonomiska utskottet.

II. Behandlade ärenden

De ärenden — saker — som rådet hade att behandla vid denna session uppdelades på saklistan i tre olika grupper, en omfattande uppskjutna saker och nya förslag, en omfattande berättelser och en omfattande meddelanden från regeringarna jämlikt 11 § stadgan för Nordiska rådet rörande åtgärder i anledning av de av rådet tidigare beslutade rekommendationerna. Från föregående session kvarstodo 5 uppskjutna saker. Till femte sessionen hade väckts 25 medlemsförslag och 3 regeringsförslag. Sammanlagt 9 berättelser överlämnades av regeringarna till rådet, däribland sådana avgivna av nordiska utskottet för lagstiftningssamarbete, nordiska ekonomiska samarbetsutskottet, nordiska socialpolitiska kommittén, nordiska kulturkommissionen och nordiska parlamentariska kommittén för friare samfärdsl m. m. Därjämte erhöll rådet från regeringarna berättelser om nordiskt samarbete på skogsbrukets område, om vägförbindelserna mellan Finland, Norge och Sverige, om nordiskt samarbete rörande bekämpande av polioepidemier samt om nordiskt samarbete inom byggnadsforskningen.

I enlighet med tidigare praxis hade presidiet utarbetat en rapport rörande sin verksamhet under tiden efter rådets närmast föregående session. Rapporten utgjorde underlag för en allmän debatt i rådet å sessionens två första dagar med deltagande av 16 talare. Efter debattens slut lades redogörelsen till handlingarna. Vidare hade rådets juridiska niomannakommitté, vilken utsågs vid föregående session för att förbereda det juridiska utskottets arbete under sessionen och tillvarataga den vidare behandlingen av de spörsmål rörande nordiska medborgares rättsliga likställighet, som icke hänskjutits till andra särskilda organ, avgivit en rapport rörande sitt arbete. Slutligen hade även den på föranstaltande av rådets presidium tillsatta kommittén för utredning av frågan om gemensam arbetsmarknad för medicinsk personal avlämnat en rapport om sitt arbete.

Av de sammanlagt 60 saker, som föranletts av regeringarnas meddelanden rörande åtgärder i anledning av tidigare rekommendationer, kunde 17 läggas till handlingarna utan utskottsbehandling.

Vid sessionen antogs 27 rekommendationer. Samtliga i omröstningarna rörande rekommendationerna deltagande medlemmar röstade därvid för dessa. Rekommendationerna återgivas i en vid denna redogörelse fogad bilaga. Härutöver har vid redogörelsen fogats en översikt över åtgärder vidtagna i anledning av rådets under åren 1952—1956 beslutade rekommendationer.

*A. Saker behandlade av juridiska utskottet**1. Nordiska medborgares likställighet*

Hithörande frågor hade före sessionen beretts av en av rådet vid föregående session tillsatt kommitté, rådets s. k. juridiska niomannakommitté. Några mera väsentliga framsteg beträffande likställighetsfrågorna ha knappast kunnat redovisas under det år som gått sedan föregående session. Exempelvis hade konventionen om bistånd till domstol i annat nordiskt land ännu icke kunnat avslutas. Icke heller hade några åtgärder vidtagits till lösande av frågan om rätt för nordiska medborgare att i annat nordiskt land bedriva sportfiske i fritt vatten. Under överläggningarna i juridiska utskottet utfäste sig dock såvitt angår sistnämnda spörsmål de närvarande båda fiskeriministerna (Danmarks och Sveriges) att upptaga frågan till närmare behandling vid nästa nordiska fiskeriministermöte.

Särskild uppmärksamhet ägnades i juridiska utskottet frågan om mestgynnadnationsklausulens betydelse såsom hinder för de juridiskt betonade likställighetsfrågornas lösande. Utskottet fick taga del av konklusionerna i den år 1955 slutförda internordiska utredningen rörande detta spörsmål och fann för sin del detta knappast kunna lösas generellt för alla de rättsliga likställighetsfrågor, med vilka juridiska utskottet hade att taga befattning. Frågan om klausulens inverkan finge i stället beaktas beträffande varje särskilt spörsmål för sig efterhand som de olika likställighetsfrågorna erhöle aktualitet. Under sådana omständigheter ansåg sig rådet kunna förklara det allmänna spörsmålet om nämnda klausuls betydelse för de rättsliga likställighetsfrågornas lösande, vilken fråga beröres av rekommendationen nr 7/1956, som varande för rådets del slutbehandlad.

Rådet beslöt att den juridiska niomannakommittén skulle fortsätta sitt arbete under tiden intill nästa session och därvid särskilt syssla med spörsmålet om nordiska medborgares rätt att förvärva fast egendom i annat nordiskt land. I kommittén invaldes från Sverige herr Rylander (omval) samt herr Ahlkvist (nyvald efter herr Severin i Stockholm, som lämnat rådet).

Då niomannakommittén under sitt hittillsvarande arbete icke erfarit några praktiska svårigheter i samarbetet med departement och andra myndigheter, beslöt rådet betrakta den vid föregående session beslutade rekommendationen nr 1/1956 om att kommittén skulle få rätt att träda i direkt förbindelse med berörda departement och ministerier i sitt arbete med likställighetsfrågan som slutbehandlad, oaktat endast Finlands regering formellt lämnat det i rekommendationen avsedda medgivandet.

2. Lagstiftningssamarbetet; lagstiftning om upphovsmannarätt

Den vid fjolårets session antagna rekommendationen nr 11/1956 om formerna för det nordiska lagstiftningssamarbetet ansåg sig rådet nu kunna förklara färdigbehandlad, sedan från regeringarna meddelats, att de hade

för avsikt att, så långt förutsättningar därför föreläge, följa de i rekommendationen angivna riktlinjerna. Uppkommande svårigheter finge enligt utskottets mening behandlas i samband med vederbörande lagstiftningsärende.

Till sessionen hade i ett medlemsförslag av herr Rylander ett sådant lagstiftningsärende, där svårigheter visat sig föreligga, aktualiserats, nämligen frågan om samarbete beträffande upphovsmannarätten. Förslagsställaren önskade åtgärder för att trygga en samtidig parlamentsbehandling av de föreliggande lagförslagen på detta lagstiftningsområde. För närvarande har Danmark fört arbetet längst och Danmarks undervisningsminister förklarat sig beredd att redan denna vår för folkettinget lägga fram förslag till lagstiftning i ämnet. Efter överläggningar i utskottet enades man emellertid om att nya förhandlingar skulle upptagas mellan företrädare för regeringarna i syfte att möjliggöra ett fortsatt ömsesidigt utnyttjande av de erfarenheter, som vunnits i de olika länderna under lagstiftningsarbetets senaste fas. Juridiska utskottet ansåg med hänsyn härtill goda förutsättningar föreligga, att parlamentsbehandlingen av lagförslagen på området skulle kunna försiggå parallellt i Danmark, Finland, Norge och Sverige. Under sådana omständigheter kunde rådet besluta att icke företaga sig något i anledning av det ifrågavarande medlemsförslaget.

3. Utlämningslagstiftningen

I denna fråga, som förberedande behandlades redan vid föregående session, beslöt rådet med bifall till ett medlemsförslag av herr Rylander att, sedan saken förts upp på saklistan för sessionen, uppskjuta den till nästa session. Orsaken till dröjsmålet med denna fråga är att söka däri, att justitieministrarna i de berörda länderna befunnits ännu icke beredda att upptaga frågan till avgörande. I kommittéarbetet, som nu i huvudsak slutförts, ha två i den ifrågavarande lagstiftningen ingående frågor föranlett meningsskiljaktigheter, nämligen spörsmålet om asylrättens upprätthållande de nordiska länderna emellan och spörsmålet om utlämnande av egna medborgare. Utskottet förutsatte, att den juridiska niomannakommittén skulle hålla förbindelse med justitieministrarna under det fortsatta förberedelsearbetet i denna sak.

4. Utgivande av en nordisk rättsfallssamling

Vid föregående session hade av bl. a. herr Rylander väckts ett medlemsförslag om undersökning av möjligheterna att utgiva en fortlöpande rättsfallssamling, avseende sådana rättsområden, vilka regleras av gemensam nordisk lagstiftning. Denna fråga hade under tiden sedan föregående session utretts av rådets juridiska niomannakommitté, som utarbetat ett förslag i ämnet. Enligt detta skulle en rättsfallssamling utgivas, innehållande korta referat av domarna med återgivande av de viktigaste fakta i målet samt orda-

lydelsen av själva domsslutet ävensom förklarande kommentarer rörande den i det ifrågavarande landet gällande lagstiftningen, som tillämpats i målet. I samlingen borde medtagas endast avgöranden av den högsta domstolsinstansen. Kostnaderna för samlingen hade av kommittén beräknats komma att uppgå till 65 000 norska kronor om året. Då inkomsterna beräknats till 40 000 norska kronor, skulle det årliga underskottet komma att belöpa sig på 25 000 norska kronor, vilket belopp finge fördelas på de medverkande länderna.

Juridiska utskottet anslöt sig till kommittéförslaget men framhöll, att även domar från underordnade instanser av särskilt stort intresse i vissa fall borde kunna medtagas ävensom att också domar från rättsområden, där lagstiftning över huvud saknas men likartade rättsgrundsatser tillämpas — t. ex. från skadeståndsrättens område — skulle kunna återgivas i rättsfallssamlingen. På förslag av utskottet beslöt rådet rekommendera regeringarna att utgiva en nordisk rättsfallssamling efter dessa riktlinjer (rek. nr 2).

5. Frågor berörande allmän tjänst

I ett medlemsförslag, som väckts av bl. a. herr Netzen, hade påyrkats undersökning av möjligheterna att förenkla gällande regler om tjänsteresor till annat nordiskt land. Såväl i Finland som i Sverige förefinnes en relativt omständlig ordning, då det gäller att erhålla tillstånd för tjänsteresa till utlandet. Några särregler ha där icke meddelats för resor till de nordiska grannländerna. Beslutanderätten beträffande sådana resor tillkommer sålunda i Sverige i allmänhet Kungl. Maj:t och i Finland ett ministerutskott under statsministerns ordförandeskap. I övriga nordiska länder synes ett mera smidigt system tillämpas. Utskottet anslöt sig till förslagsställarnas uppfattning och uttalade, att det nordiska samarbetet icke borde hindras av formella regler i större utsträckning än detta vore absolut ofrånkomligt. På föranledande av utskottet beslöt rådet därför rekommendera regeringarna i Finland och Sverige att undersöka möjligheterna att förenkla där gällande regler för tjänsteresor till annat nordiskt land (rek. nr 13).

I ett medlemsförslag, undertecknat av bl. a. herr Rylander, hade förslagits att åtgärder måtte vidtagas i syfte att offentlig tjänstgöring i annat nordiskt land skulle kunna jämföras med tjänstgöring i det egna landet som grund för beviljande av pension. Av inkomna yttranden framgick emellertid, att denna fråga vore både konstitutionellt och tekniskt av invecklad beskaffenhet. Juridiska utskottet ansåg därför icke rådet nu böra taga någon slutlig ställning till frågan utan föreslog, att regeringarna skulle rekommenderas att — förslagsvis genom Nordiska socialpolitiska utskottet — utarbeta en redogörelse för förutsättningarna att införa en ordning, som möjliggör att tjänstgöring i ett land kan jämföras med tjänstgöring i annat

nordiskt land såvitt angår rätten till pension. En rekommendation av sådant innehåll antogs också av rådet (rek. nr 15).

6. Rådets stadga och arbetsordning

Vid föregående session beslöt rådet att åt presidiet uppdraga att under medverkan av några av rådets juridiska utskott utsedda medlemmar genomgå rådets stadga och arbetsordning samt för rådet framlägga eventuella förslag till ändringar i dessa. I anledning härav hade presidiet företagit en översyn av nämnda författningar, varefter presidiets medlemmar — däribland herr Ohlin — som medlemsförslag framlagt förslag till ny stadga för rådet samt förslag till vissa ändringar i arbetsordningen för rådet.

Förslaget till stadga innebar bl. a. en välbehörlig översyn av denna i formellt avseende. Bl. a. hade den danska, norska och svenska texten bringats att överensstämma såvitt angår den språkliga utformningen, så långt detta befunnits möjligt, likaså med avseende på den använda terminologien. I sistnämnda hänseende föreslogs, att de uttryckssätt, som under rådets hittillsvarande verksamhet kommit att användas i arbetet, infördes — liksom tidigare i arbetsordningen — även i stadgan. Härutöver hade åtskilliga sakliga justeringar föreslagits i stadgan med utgångspunkt från de erfarenheter som hittills vunnits. Bl. a. föreslogos sådana ändringar, att regeringsrepresentanternas ställning såsom medlemmar i rådet skulle komma till klarare uttryck, ävensom en föreskrift, att presidiets medlemmar skulle utses bland rådets av parlamenten valda medlemmar.

Förslaget till ändringar i arbetsordningen hade delvis samma karaktär som ändringarna i stadgan och avsåg av översynen av denna föranledda följdändringar i arbetsordningen. Av andra föreslagna ändringar förtjänar särskilt framhållas förslaget till ändring i § 4 arbetsordningen, varigenom presidiet tänktes skola få vidgade möjligheter att vid uppgörande av förslag till saklista för en session företaga en gallring bland de av regeringarna avgivna meddelandena rörande tidigare rekommendationer i syfte att minska antalet saker härrörande från regeringsmeddelanden på sessionernas dagordning. Vidare föreslogos klarare regler om omröstningssättet i rådet.

Vid juridiska utskottets behandling av dessa frågor väckte allenast ett spörsmål större diskussion, nämligen utformningen av reglerna om rådets beredningsorgan. Under arbetet i utskottet enades man emellertid om den lösningen, att det beträffande rådets utskott — de organ, som under själva sessionerna förbereda sakerna för behandling i plenum — skulle stadgas, att rådets medlemmar vid varje ordinarie session skola fördelas på fasta utskott samt att dessa utskott i särskilda fall efter presidiets bestämmande skola kunna hålla möten mellan sessionerna. Vidare skulle stadgas, att för beredning av särskilda saker under tiden mellan sessionerna kommittéer skola kunna tillsättas. Beträffande dessa senare skulle enligt stadgande i

arbetsordningen gälla, att till medlem i kommitté blott i särskilda fall andra än medlemmar och suppleanter i rådet skola kunna utses samt att kommitté till ordinarie session skall avgiva rapport om sin verksamhet.

Rådet antog en rekommendation, varigenom regeringarna anmodades att förelägga vederbörande folkrepresentationer för antagande det av rådet sålunda godtagna förslaget till stadga (rek. nr 14). De i utskottet närvarande regeringsrepresentanterna voro eniga med utskottets medlemmar i fråga om stadgeförslagets avfattning, varför ytterligare förhandlingar mellan regeringarna i frågan torde vara överflödiga. Utskottet förutsatte, att förslagen till ändrad stadga skulle kunna behandlas i de nationella parlamenten redan innevarande år, så att stadgan i ny lydelse skulle kunna träda i kraft den 1 januari 1958.

Rådet beslöt vidare antaga de i medlemsförslaget intagna förslagen till ändringar i arbetsordningen med de jämkningar i paragraferna rörande utskott och kommittéer, som blivit ett resultat av arbetet i utskottet.

Det bör tilläggas att man i utskottet icke ansåg, att slutlig ställning tagits till frågan om införande av tvååriga uppehåll mellan sessionerna m. fl. spörsmål om ändringar i rådets arbetsformer — vilka frågor rests bl. a. under rådets debatt om presidiets rapport på sessionens öppningsdag — genom det av utskottet framlagda förslaget. Utskottet ansåg att den främst tekniska översyn, som de föreliggande förslagen innebure, borde genomföras omgående, utan att den fortsatta behandlingen av de diskussionsvis väckta frågorna om eventuellt förändrade arbetsformer för rådet avvaktades.

7. Övriga saker

Beträffande ett av finländska folkdemokratiska medlemmar i rådet väckt medlemsförslag om utredning angående förutsättningarna för att underlätta deltagandet i politiska val för dem, som vistas i annat nordiskt land, beslöt rådet att icke företaga sig något. Det ansågs nämligen vara en intern fråga för varje land, i vilken utsträckning landet önskade medgiva sina medborgare i annat nordiskt land rätt att deltaga i val i hemlandet. Emellertid uttalade sig utskottet för att varje land borde bistå ett annat land med sådana åtgärder, som det senare kunde önska vidtagna inom det förra landets territorium i syfte att underlätta för sina medborgare att där deltaga i val i hemlandet.

I anledning av meddelanden om en tidigare rekommendation angående nationalitetskrav vid anställning av befäl och manskap ombord på fartyg kunde utskottet med tillfredsställelse konstatera, att Finland nu förklarar sig intresserat att deltaga i arbetet i anledning av nämnda rekommendation.

Likaså fann utskottet tillfredsställande att genom den ändring i lagstiftningen om trafikonykterhet, som nu förberedes i Sverige, detta lands lag-

stiftning på området kommer att närma sig de riktlinjer för en samfällid nordisk lagstiftning på området, som rådet drog upp i sin vid föregående session antagna rekommendation i ämnet. Med en förnyad realitetsbehandling av frågan borde emellertid enligt utskottets mening anstå tills vidare.

B. Saker behandlade av kulturutskottet

1. Forsknings-samarbete

I anledning av rådets rekommendation nr 14/1956 om nordisk samverkan på näringsforskningsområdet hade för utredning av denna fråga tillsatts en gemensam nordisk kommitté, vilken avgivit en rapport, som förelåg vid sessionen. I anslutning till denna hade väckts ett tilläggsförslag bl. a. av herr Ohlon om genomförande av kommitténs förslag. Utskottet uttalade i saken, att det för närvarande accepterade den av kommittén framförda meningen att samarbetet på näringsforskningens område icke borde knytas till en gemensam institution utan borde ske genom samordning av verksamheten vid forskningsinstitutioner i de skilda nordiska länderna. Rådet beslöt i enlighet med tilläggsförslaget att rikta en rekommendation till regeringarna om att utveckla samarbetet på näringsforskningens område i huvudsak enligt de linjer, som närmare redovisades i kommitténs rapport (rek. nr 5).

I ett av bl. a. herrar Ohlon och Sandler väckt medlemsförslag hade föreslagits, att forskningsråden på det tekniska och naturvetenskapliga området skulle meddelas anvisningar om att de vid lämnande av forskningsunderstöd icke skulle vara bundna av de nationella gränserna i Norden. Utskottet konstaterade att enligt vad som framgått av inkomna yttranden icke obetydliga möjligheter redan föreläge till samordning av forskningsråds och fondstyrelser anslag för stödjande av gemensamma nordiska forskningsuppgifter men underströk önskvärdheten av klarare regler. Härigenom skulle enligt utskottets mening upprättandet av samarbetande nordiska forskargrupper vid redan existerande institutioner främjas. Vidare framhölls att ett bemyndigande till nordiskt samarbete av detta slag ej borde inskränkas till att gälla enbart de tekniska och naturvetenskapliga forskningarna utan även avse t. ex. samarbete inom medicinsk, samhällsvetenskaplig och annan humanistisk forskning. Utskottet ansåg att, eventuellt efter mönster av det samordnande organ som Nordiska forskningsdelegationen utgör på det tekniskt-naturvetenskapliga området, lämpliga former borde tillskapas för nordiskt samarbete mellan forskningsråd och därmed jämförliga organ även inom andra områden.

I enlighet med utskottets förslag antog rådet en rekommendation till regeringarna, vari hemställdes om bemyndigande för forskningsråden att i de fall råden funno lämpligt bevilja medel utan att vara bundna av de na-

tionella gränserna i Norden samt om anordnande av ett organiserat samarbete mellan forskningsråd och statliga fondstyrelser jämväl utanför de tekniska och naturvetenskapliga områdena (rek. nr 18).

2. Gemensamt medicinskt institut för de nordliga regionerna

Vid behandlingen av ett av Finlands regering väckt förslag om inrättande av ett gemensamt medicinskt institut för de nordliga regionerna i Finland, Norge och Sverige ävensom för Island och Grönland konstaterade utskottet, att i samtliga berörda länder intresse funnes för ett medicinskt forskningsinstitut till främjande av den vetenskapliga medicinska forskningen i de nordliga regionerna. Olika åsikter hade dock framkommit beträffande det föreslagna institutets närmare utformning och uppgifter, varför, enligt utskottets uppfattning, förutsättningarna och formerna för nordiskt samarbete av föreslagen art borde göras till föremål för en särskild utredning. Rådet antog i enlighet härmed en rekommendation till regeringarna att gemensamt låta utreda frågan om upprättande av ett gemensamt nordiskt forskningsinstitut för arktisk medicin och arktisk hygien (rek. nr 16).

3. Utbildning av teknisk personal

I anledning av ett medlemsförslag om samarbete beträffande utbildning av teknisk personal, som väckts av bl. a. herr Ohlin, framhöll utskottet att vad angår utnyttjandet av de sammanlagda utbildningsresurserna vid de nordiska ländernas universitet och högskolor Nordiska kulturkommissionens sektion för vetenskapliga och akademiska spörsmål sedan länge arbetat med denna fråga och därvid uppnått åtskilliga resultat. Utskottet ansåg det ändamålsenligt att detta arbete även i fortsättningen handhades av sektionen. — Vad gäller teknisk utbildning närmast under högskolenivån, förelåg enligt utskottets mening samarbetsmöjligheter bl. a. genom att en samordnad nordisk insats gjordes för utbyggnad av speciella utbildningslinjer. Utskottet ifrågasatte att låta utredningen av dessa spörsmål ombesörjas av Nordiska kulturkommissionen. Rådet beslöt på utskottets hemställan att rekommendera regeringarna att så vitt möjligt före nästa session låta utreda möjligheterna till samarbete beträffande utbildning av teknisk personal (rek. nr 17).

4. Studielån och stipendier

I anledning av ett medlemsförslag om likställighet för nordiska medborgare i fråga om rätt att uppbära stipendier och lån för studier vid högre läroanstalter samt om rätt att använda stipendier och lån vid nordiska läroanstalter utanför hemlandet — undertecknat av bl. a. fru Sjöström-Bengtsson — lämnade utskottet en redogörelse för de skilda bestämmelser i detta avseende, som för närvarande gälla i de nordiska länderna. På förslag av utskottet beslöt rådet rekommendera regeringarna 1) att medgiva stude-

rande rätt att begagna sådana stipendier och lån, som tilldelas för studier i hemlandet, också för studier i annat nordiskt land; 2) att utreda möjligheterna att i alla nordiska länder särskilda stipendier ställas till förfo- gande för att ge bidrag till täckning av merkostnaderna för studenter, som önska studera i annat nordiskt land, samt 3) att giva nordisk medborgare som är bosatt i annat nordiskt land rätt att där söka och erhålla studie- och forskningsstipendium samt studielån (rek. nr 19).

5. Utbyggd kursverksamhet för lärare

Under hänvisning till de åtgärder som vidtagits för att förstärka det nor- diska inslaget i skolundervisningen hade väckts ett medlemsförslag, fram- lagt från svensk sida av herr Ohlon, om uppläggande av en omfattande kursverksamhet för fortbildning av lärare i skilda ämnen. Utskottet anslöt sig till den i yttrandena över förslaget framförda uppfattningen att dylika lärarkurser äro av stor betydelse och ansåg att det vore av vikt att den kursverksamhet, som redan bedrivs av föreningarna Norden, allsidigt ut- bygges. Rådet rekommenderade i enlighet härmed regeringarna att låta ut- reda frågan om allsidig fortsatt utbyggnad av nordiska fortbildningskurser för lärare i skilda ämnen (rek. nr 20).

6. Internordisk televisionssamverkan

Vid behandlingen av ett medlemsförslag om internordisk televisionssam- verkan, väckt av bl. a. herr Ohlon, konstaterade utskottet att en intim sam- verkan redan äger rum mellan de organ, som inom respektive länder handha planering för eller utbyggnad av televisionsverksamheten. Utskottet var icke berett att för närvarande taga ställning till de konkreta förslag, som fram- lagts i den vid medlemsförslaget fogade utredningen av t. f. laborator Olving, men föreslog, att rådet skulle genom redogörelser hållas underrättat om utvecklingen av det nordiska samarbetet på televisionens område, sär- skilt i fråga om spörsmål av mera principiellt intresse. Rådet antog en re- kommendation till regeringarna av sådant innehåll (rek. nr 4).

7. Övriga saker

Till meddelanden om rekommendation nr 13/1955 om översättning av finsk och isländsk facklitteratur till annat nordiskt språk fanns fogat ett av Nordiska kulturkommissionen utarbetat konkret förslag, innebärande bl. a. tillsättande av nämnder med uppdrag att stödja översättningar av finsk facklitteratur till svenska respektive isländsk facklitteratur till danska eller norska. Nämndernas verksamhet skulle finansieras genom årliga stats- bidrag. I ett från finländsk sida väckt tilläggsförslag begärdes högre årliga statsbidrag än de av kulturkommissionen föreslagna. På utskottets hemstäl- lan antog rådet en rekommendation, vari regeringarna ombedjas vidtaga åt-

gärder till främjande av översättning av finsk facklitteratur till svenska och av isländsk facklitteratur till danska eller norska (rek. nr 3).

Rekommendation nr 8/1953, punkt b, angående nordiskt forskningsarbete, punkt c, angående utbyggande av vetenskapliga institutioner, punkt d, angående samarbete mellan språknämnderna samt punkt e, angående allmänordisk giltighet för akademiska tentamina avskrevs av rådet såsom slutbehandlad, sedan utskottet konstaterat, att det på dessa områden igångsätta samarbetet nu fungerar tillfredsställande.

Beträffande ett av bl. a. herr Ericsson i Näs väckt medlemsförslag om fria studieutbytesresor för skolungdom mellan vänorterna hemställde kulturutskottet, att saken — som vore av stort intresse men ej kunde behandlas på den korta tid som stode till buds — måtte uppskjutas till sjätte sessionen. Rådet beslöt i enlighet härmed.

Ett medlemsförslag om att rådet skulle övertaga uppgiften att utse redaktionskommitté och revisorer för tidskriften *Nordisk Kontakt* — från svensk sida biträtt av herrar Helén och Netzén — bifölls av rådet. I redaktionskommittén invalde rådet som svenska representanter herrar Netzén och Helén. Till revisorer för tidskriften utsåg rådet herr Birger Andersson och herr Pettersson i Dahl.

Såsom slutbehandlad avskrev rådet rekommendation nr 2/1956 angående gemensam nordisk journalistutbildning. Rekommendationen hade nämligen förverkligats i och med att nu medel anvisats för journalistkursen vid Aarhus universitet och styrelse för denna utsetts.

Likaledes avskrevs såsom slutbehandlad rekommendation nr 2/1955 angående tullfrihet m. m. för barnfilm samt upprättande av en gemensam nordisk barnfilmnämnd, sedan utskottet konstaterat, att en nordisk barnfilmnämnd numera utsetts och börjat sitt arbete, och uttalat förhoppningen, att regeringarna även i fortsättningen måtte uppmärksamma frågan om hur införsel av barnfilm skulle kunna underlättas.

Beträffande frågan om upphävande av tull- och importrestriktioner på böcker och trycksaker, i vilket ämne rådet antagit rekommendationen nr 13/1956, hade från danska och norska regeringarna framhållits, att tidpunkten ej vore lämplig för upphävande av ifrågavarande restriktioner, så länge den nordiska marknaden ännu icke beslutats. På utskottets hemställan beslöt rådet att avskryva saken såsom för närvarande slutbehandlad.

Vad angår frågan om fonder för kulturellt samarbete, vilken sak uppskjutits till denna session, hade rådet vid föregående session rekommenderat regeringarna att från Nordiska kulturkommissionen införskaffa ett uttalande om det vid fjärde sessionen av föreningarna Norden framlagda förslaget, särskilt rörande frågan vilka ändamål en kulturfond som den föreslagna skulle tillgodose. Kulturkommissionen hade emellertid ej varit beredd att inkomma med slutligt förslag i saken till sessionen men beräknade

kunna förelägga regeringarna ett sådant, före rådets sjätte session. Den uppskjutna saken avskrevs av rådet.

I anledning av meddelanden rörande rekommendationerna nr 2/1954 och nr 12/1956 om översättning till världsspråk av nordisk litteratur konstaterade utskottet, att regeringarna anvisat i sistnämnda rekommendation begärda medel för det alltjämt pågående utredningsarbete som anförtrotts Nordiska kulturkommissionen. Rekommendationen nr 12/1956 kunde därför avskrivas av rådet såsom slutbehandlad.

C. Saker behandlade av socialpolitiska utskottet

1. Socialpolitiska och medicinska lagstiftningsfrågor

Beträffande den sedan rådets andra session uppskjutna saken om likartad nordisk abortlagstiftning beslöt rådet nu att icke företaga sig något. Socialpolitiska utskottet kunde nämligen konstatera, att ett norskt lagförslag i frågan numera föreläge, och uttalade den förmodan att, sedan detta förslag slutgiltigt godkänts, stadgandena angående abort i de nordiska länderna koordinerats så långt som detta nu synes möjligt.

I ett medlemsförslag — framfört från svensk sida av herr Pettersson i Dahl — begärdes likartad nordisk lagstiftning angående transplantation. Utskottet underströk betydelsen av att denna medicinska verksamhet understöddes i de olika länderna men ansåg sig ej för närvarande kunna taga ställning till i vad mån en samordnad lagstiftning i frågan vore erforderlig. Rådet beslöt i anledning härav att icke företaga något i saken.

2. Hälso- och sjukvård

Behandlingen i rådet av regeringarnas meddelanden angående rekommendationerna nr 14/1954 om utbyte av och gemensam arbetsmarknad för medicinsk personal, nr 4/1955 om likvärdig läkar-, tandläkar-, apotekar-, veterinär-, sjukgymnast- och sjuksköterskeutbildning, nr 10/1955 om gemensam arbetsmarknad för apotekare samt nr 19/1956 om likvärdig utbildning och gemensam arbetsmarknad för hälsosystrar hade förberetts av en särskild på föranstaltande av presidiet i april 1956 tillsatt rådskommitté. Utskottet hade att behandla dels två av nämnda kommitté till sessionen avgivna utlåtanden med förslag i ämnet såvitt angår läkare och tandläkare, dels i anslutning därtill ett tilläggsförslag — väckt av bl. a. herrar Pettersson i Dahl och Skoglund i Umeå — om gemensam arbetsmarknad för läkare och tandläkare. Utskottet förklarade sig kunna i huvudsak ansluta sig till de i utlåtandena framlagda förslagen och konstaterade, att man på skilda håll i Norden anser en gemensam arbetsmarknad för medicinsk personal böra genomföras.

Detta önskemål syntes utskottet lämpligen böra förverkligas genom utredning av därmed sammanhängande problem för varje grupp för sig. —

Beträffande läkare och tandläkare anslöt sig utskottet till kommitténs uppfattning att åtgärder böra vidtagas för att dessa grupper på grundval av sin utbildning i ett nordiskt land skola kunna erhålla legitimation i annat nordiskt land. Däremot ställde sig utskottet tveksamt till lämpligheten att redan nu — såsom föreslagits — låta den kommission, som inrättats enligt artikel 5 i överenskommelsen mellan de nordiska länderna om gemensam arbetsmarknad, få överinseendet även över den gemensamma arbetsmarknaden för läkare och tandläkare. Enligt utskottets mening borde ett ställningstagande till denna fråga få anstå. — I enlighet med utskottets förslag beslöt rådet antaga en rekommendation med förordande att en sådan ordning införes i ett vart av de nordiska länderna, som möjliggör för läkare och tandläkare, vilka i annat nordiskt land avlagt vederbörlig examen, att utöva sitt yrke jämväl i detta land, samt att regeringarna utreda möjligheterna att undanröja de arbetsmarknadspolitiska svårigheter, som möta för genomförandet av en helt fri arbetsmarknad för dessa grupper (rek. nr 7).

Beträffande rekommendation nr 12/1954 om en nordisk hälsovårdshögskola förelåg vid sessionen en redogörelse för hittills vunna utredningsresultat från nordiska kommittén för hälsovårdsutbildning. Sedan utskottet tagit del av redogörelsen, uttryckte det sin tillfredsställelse över utredningens snabba bedrivande och framhöll i anledning av ett av herr Pettersson i Dahl väckt tilläggsförslag önskvärdheten av att utredningsarbetet snarast möjligt slutfördes efter de i redogörelsen angivna riktlinjerna, så att en realitetsbehandling av frågan bleve möjlig vid nästa session.

För det nordiska samarbetet för bekämpade av polioepidemier hade närmare redogjorts i en av Danmarks och Sveriges regeringar överlämnad berättelse. Då detta kommit väl i gång och syntes komma att fortsätta framgångsrikt efter nuvarande riktlinjer, ansåg rådet denna sak slutbehandlad.

3. Trafiksäkerhetsforskning

En skrivelse till rådet från Nordisk Kirurgisk Förening med begäran om ekonomiskt stöd för genomförande av en av föreningen igångsatt undersökning rörande trafikskadorna hade föranlett bl. a. herr Birger Andersson att väcka ett medlemsförslag av innebörd att erforderliga medel för syftet i fråga borde anvisas. Utskottet påpekade angelägenheten av att den påbörjade undersökningen kunde fortsättas, varefter rådet på utskottets hemställan rekommenderade regeringarna att anslå erforderliga medel för undersökningens genomförande (rek. nr 6). Ett av herr Strand väckt ändringsförslag om utvidgning av det nordiska samarbetet till att gälla hela området av trafiksäkerhetsforskning fann utskottet innefatta i och för sig viktiga och beaktansvärda önskemål men för att icke fördröja huvudförslagets genomförande beslöt rådet att icke företaga något i anledning av ändringsförslaget.

4. Konsumentvaruforskning och konsumentupplysning

Ett av Danmarks, Norges och Sveriges regeringar väckt förslag om nordiskt samarbete rörande konsumentvaruforskning och konsumentupplysning föranledde rådet att rekommendera regeringarna att tillskapa ett samarbetsorgan för dylik forskning och upplysning (rek. nr 8). Utskottet underströk vid sin behandling av frågan betydelsen av ett mera systematiskt nordiskt samarbete på detta område, ett rationellt utnyttjande av befintliga resurser och en effektiv arbetsfördelning mellan de nordiska länderna, vilket skulle möjliggöra en bättre hushållning inom folkhushållet. Ett samarbetsorgan med deltagande från samtliga de fem nordiska länderna och med uppgift att skaffa överblick över problemen, kartlägga, på vilka punkter forskningen befinner sig inom olika varuområden och vid olika nordiska institutioner, samt att föreslå en lämplig arbetsrutin för ett ordnat samarbete på området vore, enligt utskottet, ett ändamålsenligt sätt att nalkas dessa problem.

5. Övriga saker

I anledning av regeringarnas meddelanden avseende rekommendation nr 17/1956 om nordiskt samarbete på alkoholforskningens område konstaterade utskottet, att detta samarbete numera kommit igång och vunnit regeringarnas stöd. Utskottet uttalade sin anslutning till de förslag om utbyte av forskare och stipendiater mellan nationella forskningsinstitut samt om tillsättande av en samnordisk nämnd för alkoholforskning, som framlagts vid en expertkonferens i Helsingfors i september 1956. Rådet beslöt här efter på utskottets förslag att avskriva saken såsom slutbehandlad.

Beträffande rekommendation nr 7/1954 angående icke-ratificerade ILO-konventioner hade norska regeringen överlämnat meddelande å samtliga regeringars vägnar. Därav framgick, att de nordiska socialministrarna inom ramen för nordiska socialpolitiska kommittén vidtagit fortsatta åtgärder för att utröna möjligheterna till ytterligare ratificering av ILO-konventioner. Berättelsen från nämnda kommitté gav för övrigt vid handen, att denna särskilt inriktat sig på att befrämja åtgärder syftande till ett ändamålsenligt förfarande vid tillämpningen av den internordiska konventionen om social trygghet. Härmed uttryckte utskottet sitt gillande.

D. Saker behandlade av trafikutskottet

1. Lättnader för samfärdseln

I anslutning till den från nordiska parlamentariska kommittén för friare samfärdsel m. m. till rådet överlämnade berättelsen, vartill fogats texten till kommitténs slutbetänkande (SOU 1956:45), hade väckts ett medlemsförslag, från svensk sida biträtt av herr Olof Pålsson, vari föreslagits, att rådet skulle anlägga ett antal rekommendationer berörande vissa av kom-

mittens förslag. Utskottet ansåg dock för sin del lämpligare att rådet i en rekommendation uppmanade de nordiska ländernas regeringar att lämna redogörelser för de åtgärder, som vidtagits med anledning av kommitténs slutbetänkande. Rådet beslöt därför att icke företaga sig något i anledning av ifrågavarande tilläggsförslag utan antog i stället en rekommendation i enlighet med utskottets nämnda förslag (rek. nr 11).

Rekommendationerna nr 2/1953 angående en nordisk post- och teleunion, nr 6/1954, punkt b, angående särskilt nordiskt porto för internordiska brev mellan 500—1 000 gram samt nr 15/1955 angående korsbandsporto avskrev rådet i detta sammanhang såsom slutbehandlade.

Vad gäller rekommendation nr 9/1954 angående utvidgad passfrihet för icke-nordbor framhölls, i samband med att meddelandena om denna lades till handlingarna, angelägenheten av att det fortsatta arbetet i denna fråga bedrivs på sådant sätt, att bestämmelserna om utvidgad passfrihet för icke-nordbor kunna träda i kraft den 1 januari 1958. Förutsättningar härför ansågos föreligga, sedan dels undersökningarna på expertplanet slutförts, dels Danmarks, Finlands och Norges regeringar förklarat sig positivt inställda till förslaget genomförande och Sveriges regering icke ställt sig avvisande därtill, därest övriga berörda länder ansåge att förslaget borde genomföras.

De meddelanden, som regeringarna lämnat med avseende å rekommendation nr 7/1956 om in- och utförsel av upplysningsfilm, innehöllo att enhetliga nordiska bestämmelser i ämnet icke tillkommit. Frågan kommer att behandlas vid 1957 års nordiska tullmöte, och utskottet underströk angelägenheten av att man vid detta tillfälle söker komma fram till en lösning i rekommendationens anda.

Sedan i de flesta av de nordiska länderna bestämmelser införts eller kunde väntas komma att införas om fritagande av myndighets försändelse från tullgranskning, beslöt rådet att avskriva rekommendation nr 11/1955 såsom slutbehandlad.

I fråga om rekommendation nr 6/1956, punkt 1, angående tull- och passkontroll vid gemensamma stationer längs den norsk-svenska landgränsen kunde utskottet glädja sig åt att planerna på rekommendationens förverkligande vore så långt framskridna, att försöksverksamheten inom kort kan påbörjas. Förslagen i rekommendationens punkt 2 om lättnader beträffande tullgranskning av inskrivet resgods m. m. ha närmare behandlats i ovan omnämnda slutbetänkande från den nordiska parlamentariska kommittén för friare samfärdse

2. Permanent nordisk samfärdselkommitté

Sedan nordiska parlamentariska kommittén för friare samfärdse m. m. i och med avlämnandet av sitt i föregående punkt nämnda slutbetänkande

avslutat sin verksamhet, hade av herr Skoglund i Doverstorp m. fl. till sessionen väckts medlemsförslag om inrättandet av en permanent nordisk samfärdselkommitté. Trafikutskottet anförde, att ur de synpunkter rådet har att företräda det torde vara en fördel, om en dylik kommitté tillskapas. Härigenom skulle samtliga under rådets sessioner verkande fasta utskott få en motsvarighet i ett permanent nordiskt samarbetsorgan. Rådet antog också en rekommendation, vari regeringarna uppmanades tillsätta ett permanent nordiskt utredningsorgan för samfärdsel frågor med två medlemmar från parlamenten i Danmark, Finland, Norge och Sverige samt en medlem från Islands alting (rek. nr 1). Vid sidan av uppgiften att behandla mottagna utredningsuppdrag skulle ett dylikt organ jämväl äga rätt att taga egna utredningsinitiativ på den internordiska samfärdselns område.

3. Sjöfartsfrågor

Den sedan rådets andra session uppskjutna frågan om rättslig likställighet för nordiska medborgare med avseende å bedrivande av kustfart togs upp till avgörande vid denna session. Utskottet gav uttryck för angelägenheten av att de hittills endast mellan Norge och Sverige förda underhandlingarna nu utvidgades till att avse även Danmark och Finland. I den rekommendation, som rådet antog, uppmanades regeringarna att upptaga överläggningar för att antingen undanröja förbud för fartyg från annat nordiskt land att driva kustfart eller, där positivt tillstånd kräves för kustfart, lämna sådant (rek. nr 26).

I ett medlemsförslag, framställt av bl. a. fru Sjöström-Bengtsson samt herrar Ohlon och Svensson i Ljungskile, hade påtalats angelägenheten av att närmare överväga möjligheterna att i Nordsjön stationera ett lämpligt sjöräddnings- och väderskepp i syfte att öka säkerheten bl. a. för fisket, sjöfarten och luftfarten. Utskottet hänvisade till att vissa praktiska arrangemang för sådant ändamål redan vidtagits samt att frågan icke finge ses enbart ur nordisk synvinkel. Förberedande kontakter hade också tagits med regeringarna i icke nordiska stater kring Nordsjön. Medlemsförslaget resulterade i en rekommendation till regeringarna i Danmark, Norge och Sverige, vari hemställdes att möjligheterna till samverkan måtte övervägas samt att gemensamma överläggningar måtte upptagas med övriga Nordsjö-staters regeringar (rek. nr 27).

I anledning av ett medlemsförslag, framställt av bl. a. fru Sandström, hade rådet att till behandling upptaga frågan om permanent nordiskt isbrytarsamarbete. Ett nära samarbete äger redan rum på detta område men detta borde enligt utskottets mening kunna utvidgas ytterligare. Det skulle vara av värde om rådet finge följa hithörande frågor, exempelvis i den formen att den blivande nordiska samfärdselkommittén (se punkt 2 ovan) i sina berättelser till rådet lämnade en redogörelse i ämnet även för samarbe-

tet i fråga om isbrytarverksamheten och framlade sådana förslag, som kunde finnas påkallade. Rådet beslöt under sådana omständigheter att icke företaga sig något i denna sak.

4. Förbättring av kommunikationerna mellan nordiska länder

I anslutning till det betänkande från den isländsk-skandinaviska trafikkommittén, som förelåg till behandling vid råds-sessionen, hade väckts ett tilläggsförslag, från svensk sida undertecknat av herr Birger Andersson, med en uppmaning till regeringarna att överväga kommitténs synpunkter. Utskottet ansåg för sin del att kommitténs förslag förtjänade ett ingående studium. Rådet beslöt på utskottets förslag att avskryva den tidigare rekommendationen nr 7/1955 i ämnet såsom slutbehandlad samt att antaga en ny rekommendation riktad dels till Islands regering avseende undersökningar i syfte att genomföra de av kommittén föreslagna åtgärderna, dels till övriga nordiska regeringar avseende undersökningar, i vilken omfattning kommitténs förslag kunna genomföras med särskilt syfte att vidga kunskaperna om Island i övriga nordiska länder samt i fråga om möjligheterna att utvidga handelsförbindelserna med Island (rek. nr 9).

Spörsmålet om vägförbindelserna mellan Finland, Norge och Sverige behandlades mot bakgrund av ett omfattande materiel, bestående av dels från de tre ländernas regeringar överlämnade berättelser, dels ock ett av utförlig dokumentation åtföljt tilläggsförslag av fru Sandström, vari hemställdes till regeringarna i Norge och Sverige att medverka till att vägförbindelserna på den norra delen av gränsen mellan Norge och Sverige snabbt bygges ut, att därvid i första hand arbetet inriktas på vägförbindelserna över Umbukta och Graddis samt att lämpliga former för ekonomisk samverkan vid vägbyggenas finansiering närmare övervägas.

Utskottet framhöll, att förhandlingar redan fördes på expertplanet när det gäller vägplaneringsarbetet mellan å ena sidan Norrbottens och Västerbottens län i Sverige och å andra sidan angränsande delar av Norge. Det vore emellertid — ansåg utskottet — synnerligen önskvärt att det pågående planlägningsarbetet utsträckes att även omfatta de svensk-finländska och norsk-finländska gränsförbindelserna. Det underströks vidare att de igångsatta eller planerade utredningarna måste ske i intimt samarbete med representanter för näringsliv och förvaltning samt arbetet bedrivs med sådan skyndsamhet, att en redogörelse härom kan lämnas vid rådets sjätte session.

I enlighet med utskottets förslag beslöt rådet att uppskjuta tilläggsförslaget till nästa session.

5. Övriga saker

Till sessionen hade av två numera ur svenska riksdagen avgångna ledamöter, herrar Andersson i Malmö och Ericsson i Näs, väckts ett medlemsför-

slag om fria resor för medlemmar i de nordiska parlamenten på järnvägarna i de nordiska länderna. I sitt utlåtande i frågan — vilket godkändes av rådet — konstaterade utskottet, att det självfallet skulle vara av värde att parlamentsledamöterna genom egna erfarenheter kunde förvärva insikt i förhållandena i övriga nordiska länder, men att utskottet icke övertygats om att den av förslagsställarna förordade vägen att lämna parlamentarikerna fribiljetter till järnvägarna i samtliga nordiska länder vore den mest lämpliga. Rådet beslöt därför att icke företaga sig något i anledning av detta förslag.

I anledning av regeringarnas meddelanden rörande rekommendation nr 8/1954 om ett nordiskt »carnet-område» framhöll utskottet, att några väsentliga framsteg för tillskapandet av ett dylikt icke gjorts under året men att pågående internationellt tullsamarbete om förenklade regler för tullbehandling av motorfordon torde motivera, att den fortsatta utvecklingen avvaktades. Ett genomförande av ett nordiskt bilklaringsområde torde enligt utskottets uppfattning icke vara möjligt, förrän frågan om temporär tullfrihet för nordiska motorfordon lösts jämväl i Finland och Norge.

Vad angår lättnader för den internordiska buss- och lastbilstrafiken, som behandlas i rekommendation nr 8/1955, befunnos vissa konkreta åtgärder ha vidtagits. Utskottet uttalade den förhoppningen, att det skulle visa sig möjligt att till rådets nästa session nå fram till en slutlig och för alla parter tillfredsställande ordning på detta område.

I fråga om meddelanden avseende rekommendation nr 9/1955 om samordning av järnvägstaxor m. m. uttalade utskottet, att samsamarbetetssträvandena böra fortsättas och att rådet även framdeles bör hållas underrättat om arbetets fortskridande. Rekommendation nr 14/1955 om främjande av internordiska resor för skol- och föreningsungdom ansåg rådet kunna avskrivas såsom slutbehandlad och hithörande taxefrågor fortsättningsvis behandlas inom ramen för de överväganden, som förutsättas äga rum om nyssnämnda rekommendation angående järnvägstaxorna.

Beträffande spörsmålet om samarbete med avseende å transportekonomisk forskning hade enligt meddelandena om rekommendation nr 8/1956 enighet uppnåtts om tillskapandet av ett internordiskt organ med uppgift att dirigera forskningsverksamheten på detta område. Med hänsyn till det stora intresse som för Finlands del uttryckts för hithörande frågor understök utskottet önskvärdheten av att även Finland kunde taga aktiv del i arbetet.

Av till rådet överlämnade meddelanden om rekommendation nr 20/1956 om samverkan på renskötselns område framgick, att Finlands lantbruksministerium funne inrättandet av ett för de tre länderna gemensamt organ för fortlöpande kontakt på renavelns och hela renhushållningens område påkallat, att man på norsk sida ansåge samverkan möjlig i vad avser vissa

forskningsproblem samt i fråga om omsättning, prissättning och in- och utförsel av renkött, samt att hithörande frågor uppmärksammats i Sverige under pågående utredningar angående renskötsel och renmärkning. — Utskottet var icke berett att på detta stadium uttala sig om det ovan omnämnda förslaget om ett särskilt organ för renhushållningsfrågor, bl. a. med tanke på att nordiska samerådet delvis tillkommit för dessa ändamål. Då emellertid förslaget framförts från Finlands regering, som i denna sak vore koordinerande, och övriga berörda länder ännu icke uttalat sig därom, förutsatte utskottet att förslaget bleve föremål för närmare övervägande i Norge och Sverige. Det kunde även tänkas att nordiska samerådets uttalande i saken borde inhämtas.

E. Saker behandlade av ekonomiska utskottet

1. Ekonomiskt samarbete

Avsikten hade ursprungligen varit att icke vid denna session taga upp frågan om nordiskt ekonomiskt samarbete till närmare behandling. Emellertid hade det under det senaste halvåret i allt snabbare takt framskridande arbetet på ett nära europeiskt ekonomiskt samarbete av presidiet ansetts böra föranleda, att det tillfälle sessionen erbjöd begagnades för att möjliggöra en behandling av frågan om hur de nordiska samarbetsplanerna skola kunna förenas med de europeiska. I utskottet upplystes, att det på regeringarnas uppdrag arbetande nordiska ekonomiska samarbetsutskottet avsåge att i sin slutrapport, vilken beräknades komma att avgivas omkring den 1 juli 1957, behandla de ditintills föreliggande problemen rörande koordineringen av de nordiska och de europeiska ekonomiska samarbetsplanerna. Utskottet förutsatte att samarbetsutskottet skulle — även efter rapportens avgivande — i den mån närmare upplysningar föreläge angående det västeuropeiska samarbetet, fortsatt bearbeta de spörsmål, som beröra sambandet mellan de nordiska och de västeuropeiska strävandena för en friare handel. Härjämte kunde utskottet uttala sin glädje över att Finland sedan augusti 1956 aktivt deltog i utredningsarbetet.

Rådet beslöt på förslag av utskottet att icke företaga sig något i anledning av det från föregående session uppskjutna medlemsförslaget rörande utvidgning av ekonomiska samarbetsutskottets utredningsuppdrag, enär de i nämnda förslag begärda ytterligare undersökningarna numera kommit till stånd.

Vidare beslöt rådet att bemyndiga presidiet att inkalla ekonomiska utskottet till sammanträde, sedan ekonomiska samarbetsutskottet slutfört sitt arbete och framlagt sin rapport, vid tidpunkt som presidiet funne ändamålsenlig för att förbereda arbetet vid rådets nästa session med frågorna kring det nordiska ekonomiska samarbetet.

2. Ekonomiskt samarbete i Finlands, Norges och Sveriges nordligaste områden

Till sessionen hade framlagts ett medlemsförslag — biträtt av bl. a. herr Skoglund i Umeå — om att regeringarna i Finland, Norge och Sverige skulle gemensamt överväga vilka möjligheter som förefunnes för att ekonomiskt utnyttja Nordkalottens naturtillgångar samt vidtaga de åtgärder, som för detta syfte befunnes ändamålsenliga. Som underlag för behandling av ärendet hade rådet att ta del av en omfattande dokumentation av utlåndanen, yttranden m. m. från myndigheter, organisationer m. fl.

Utskottet uttalade som sin uppfattning att samlingssträvandena i främsta rummet berörde Finland och Norge men i vidare bemärkelse även Sverige samt att de närmast avsåge följande tre sektorer av näringslivet, nämligen kommunikationerna, som måste förbättras, råvarukapitalet, som borde kunna bättre utnyttjas, och den till buds stående gemensamma vattenkraften, vilken borde tillvaratagas bättre. Att förhandlingar om praktisk samverkan redan inletts mellan Finlands och Norges regeringar måste, anförde utskottet, betraktas som ett stort framsteg.

I den av rådet antagna rekommendationen hemställdes till regeringarna i Finland och Norge samt i Sverige att gemensamt överväga möjligheterna till samarbete i syfte att ekonomiskt utnyttja den s. k. Nordkalottens naturtillgångar samt att vidtaga de åtgärder, som härför befunnes ändamålsenliga, varvid speciell uppmärksamhet borde fästas vid att redan inledda regeringsförhandlingar fortsättas (rek. nr 12).

3. Samarbete beträffande jordbruksforskningen

Spörsmålet om att ställa erforderliga medel till förfogande för att förbättra samlingsmöjligheterna för internordisk jordbruksforskning hade väckts till sessionen i form av ett medlemsförslag, vilket framförts av bl. a. herr Pettersson i Dahl. Utskottet uttalade sin anslutning till förslaget och betonade bl. a. att de för ändamålet nu tillgängliga medlen vore otillräckliga. Rådet beslöt att rekommendera regeringarna att upptaga till gemensamt övervägande på vilket sätt en ytterligare utveckling av det nordiska samlingsarbetet på jordbruksforskningens område bäst kunde främjas (rek. nr 21).

4. Atomenergifrågor

I anledning av meddelanden om rekommendation nr 21/1956 angående ökat samarbete beträffande atomforskning och atomenergiens fredliga användning hade rådet att taga ställning dels till en av nordiska samlingsutskottet för atomfrågor utarbetad rapport, dels till ett i anslutning till densamma väckt tilläggsförslag, vilket framlagts bl. a. av herrar Torsten Bengtson, Ohlson, Sandler och Skoglund i Doverstorp.

Utskottet anslöt sig till de två huvudförslag, vari rapporten utmynnade och som förts fram i medlemsförslaget. I enlighet härmed beslöt rådet att rekommendera regeringarna dels att inrätta ett nordiskt institut i Köpenhamn för teoretisk atomfysik samt att för institutet tillsätta en styrelse med uppgift även att vara organ för nordiskt samarbete inom den teoretiska atomfysiken, dels ock att inrätta ett gemensamt nordiskt kontaktorgan för atomenergifrågor med uppgift att nära följa planeringen och verksamheten på atomenergiområdet samt befordra de möjligheter till nordiskt samarbete som därvid framkomma, innefattande bl. a. industriellt samarbete på reaktorområdet (rek. nr 10).

5. Fiskerifrågor

Av Finlands regering hade framlagts ett förslag om åtgärder i syfte att begränsa laxfångsten i Östersjön. Rådet antog i denna fråga en rekommendation, vari hemställdes att förhandlingarna i ämnet skulle föras vidare och att dessa förhandlingar för de nordiska ländernas vidkommande skulle handhas av svenska regeringen (rek. nr 22). Vidare uttrycktes i rekommendationen önskemål om att fiskerifrågor av mera speciell och teknisk natur skulle behandlas vid de nordiska fiskeri- och lantbruksministrarnas regelbundet återkommande konferenser.

I ett medlemsförslag, väckt av herr Svensson i Ljungskile, hade föreslagits att rådet skulle rekommendera regeringarna i Danmark och Sverige att gemensamt verka för att de regler, vilka som förutsättning för erhållande av stödlån för byggande av fiskefartyg i Danmark föreskriva, att båtar och motorer skola vara av danskt ursprung, upphävdes. Efter att ha hört bl. a. den danske fiskeriministern konstaterade utskottet, att förutsättningar för den efterlysta ändringen av den danska lagstiftningen torde förefinnas. Rådets rekommendation till Danmarks regering utmynnade i en hemställan att undersöka huru reglerna i ämnet skulle ändras samt att upptaga de förhandlingar med övriga nordiska regeringar, vilka kunna vara erforderliga i detta sammanhang (rek. nr 23).

I anledning av meddelanden rörande rekommendation nr 1/1954 om rättslig likställighet för nordiska medborgare i fråga om yrkesfiske beslöt rådet — sedan utskottet erhållit muntliga redogörelser i ämnet av Norges utrikesminister, Danmarks fiskeriminister och statsrådet Eliasson, Sverige — att lägga meddelandena till handlingarna i avvaktan på att de nordiska fiskeriministrarna toge upp frågorna till närmare behandling sig emellan.

6. Övriga saker

Till sessionen hade företrädesvis av danska medlemmar väckts ett medlemsförslag om gemensamma nordiska byggnader för konsulat, beskickningar och nordiska institutioner i utlandet. Vid utskottsbehandlingen anfördes, att det förefunnes en stigande tendens till att olika nordiska insti-

tutioner i främmande länder såväl av ekonomiska som av allmänt praktiska skäl etablerade sig i gemensamma byggnader och lokaler. Utskottet kunde dock icke tillstyrka, att nordiska ambassader och legationer skulle ha gemensamma byggnader. Likaså var det utskottets uppfattning att det endast i speciella fall, exempelvis då nya konsulat skola upprättas på avsides belägna platser, skulle innebära en besparing av nämnvärd betydelse att koncentrera flera nordiska konsulat under samma tak.

Utskottet fann det önskvärt, att den nyss nämnda utvecklingen i riktning mot gemensamma byggnader och lokaler för ett ökat antal nordiska institutioner borde främjas i så hög grad som möjligt. Utskottet framhöll särskilt turist- och informationskontor och resebyråer, utställningslokaler samt lokaler för kulturella inrättningar och institutioner, som arbeta för de sjöfarandes välfärd.

Rådet beslöt antaga en rekommendation, vari hemställdes till regeringarna att, där tillfälle gives, främja utvecklingen i riktning mot en närmare kontakt mellan nordiska institutioner på utländsk botten (rek. nr 25).

Frågan om upphuggning av gränsen mellan Finland, Norge och Sverige hade väckts i ett medlemsförslag — från svensk sida undertecknat av herr Werner — enligt vilket regeringarna i de tre länderna snarast borde inleda överläggningar rörande revision av de härutinnan gällande bestämmelserna. Utskottet framhöll, att saken huvudsakligen berör Norge och Sverige och endast i mindre grad Finland. Gällande bestämmelser återgå på mer än 200 år gamla överenskommelser, vilka föreskriva att gränsgatornas bredd skall vara omkring tio meter och att upphuggning skall äga rum vart tionde år. Då dessa regler vore i behov av översyn, beslöt rådet på förslag av utskottet att rikta en rekommendation till de tre ovannämnda ländernas regeringar att utreda och dryfta frågan (rek. nr 24).

Rådets presidium hade hos regeringarna hemställt om berättelser rörande hittillsvarande och planerat samarbete de nordiska länderna emellan beträffande byggnadsforskning samt på skogsbrukets område. De båda berättelserna lades till handlingarna.

Förteckning
över de vid Nordiska rådets femte session i Helsingfors 1957
antagna rekommendationerna 1

- Rek. nr 1.* Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att tillsätta ett permanent utredningsorgan för samfärdsselfrågor med två medlemmar från Danmarks folketing, Finlands riksdag, Norges storting och Sveriges riksdag samt en medlem från Islands alting med uppgift att behandla till detsamma överlämnade utredningsuppdrag och med rätt att taga utredningsinitiativ i de frågor på den internordiska samfärdselsens område, som det självt finner angeläget att aktualisera.
- Rek. nr 2.* Nordisk Råd henstiller til regeringerne at søge udgivet en fællesnordisk domssamling efter de retningslinier, der er indeholdt i rapporten af den 8. januar 1957, afgivet af den juridiske nímandskomité, og i indstilling nr. 4/1957 fra rådets juridiske udvalg.
- Rek. nr 3.* Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att vidtaga åtgärder till främjande av översättning av finsk facklitteratur till svenska och isländsk facklitteratur till danska eller norska.
- Rek. nr 4.* Nordiska rådet anhåller hos regeringarna om att genom en redogörelse hållas underrättat om utvecklingen av det nordiska samarbetet på televisionens område, speciellt i fråga om spörsmål av mera principiellt intresse.
- Rek. nr 5.* Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att utveckla samarbetet på näringsforskningens område i huvudsak enligt de linjer, som närmare redovisas i den i december 1956 framlagda Rapporten till regeringarna i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige från Den gemensamma nordiska kommittén för näringsforskning.
- Rek. nr 6.* Nordiska rådet hemställer till regeringarna att anslå erforderliga medel för genomförande av den av Nordisk Kirurgisk Förening igångsatta undersökningen rörande trafikskadorna ur medicinsk och socialmedicinsk synpunkt.
- Rek. nr 7.* Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att vidtaga åtgärder, varigenom
1. i ett vart av de nordiska länderna en sådan ordning införas, som möjliggör för läkare, vilka i annat nordiskt land ha avlagt vederbörlig examen för utövande av läkaryrket, att mot företeende av bevis om sin behörighet i hemlandet och om erforderliga kunskaper i det ifrågakvarande landets social- och rättsmedicin erhålla sådan behörighet även i detta land;
 2. i ett vart av de nordiska länderna en sådan ordning införas, som möjliggör för tandläkare, vilka i annat nor-

¹ Rekommendationstexterna föreligga ännu icke i sin slutliga redaktion.

diskt land ha avlagt vederbörlig examen för utövande av tandläkaryrket, att mot företende av bevis om sin behörighet i hemlandet och om erforderliga kunskaper i lagregler och andra bestämmelser angående utövande av tandläkaryrket i det ifrågavarande landet erhålla sådan behörighet även i detta land;

3. möjligheterna utredas att undanröja de svårigheter av arbetsmarknadspolitisk natur, som möta vid den gemensamma arbetsmarknadens genomförande för här angiven personal, varvid det är önskvärt, att en helt fri arbetsmarknad förverkligas, så snart förutsättningar härför föreligga i två eller flera länder.

Rek. nr 8. Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att tillse, att ett samarbetsorgan för konsumentvaruforskning och konsumentupplysning kommer till stånd.

Rek. nr 9. Nordiska rådet rekommenderar

1. Islands regering att företaga en ingående undersökning av de problem, som behandlas i den isländsk-skandinaviska trafikkommitténs betänkande, i syfte att genomföra de olika åtgärder kommittén föreslagit för att tillskapa ekonomiska och övriga förutsättningar för ökade trafik- och andra förbindelser mellan Island och övriga nordiska länder; och
2. Danmarks, Finlands, Norges och Sveriges regeringar att undersöka, i vilken omfattning den isländsk-skandinaviska trafikkommitténs förslag kan genomföras med särskilt syfte att vidga kunskaperna om Island i övriga nordiska länder samt i fråga om möjligheterna att utvidga handelsförbindelserna med Island.

Rek. nr 10. Nordiska rådet rekommenderar regeringarna,

1. att ett nordiskt institut för teoretisk atomfysik inrättas i Köpenhamn samt att det för institutet tillsättes en styrelse med uppgift även att vara organ för nordiskt samarbete inom den teoretiska atomfysiken;
2. att ett gemensamt nordiskt kontaktorgan för atomenergi-frågor inrättas med uppgift att nära följa planeringen och verksamheten på atomenergiområdet samt befordra de möjligheter till nordiskt samarbete, som därvid framkomma, innefattande bl. a. industriellt samarbete på reaktorområdet.

Rek. nr 11. Nordisk Råd anmoder regeringerne om i en beretning at give en redogørelse for deres undersøgelser i anledning af de forslag og anbefalinger, som den nordiske parlamentariske komité for friere samfærdsel m. m. har fremsat i sin slutbetænkning, og som ikke allerede er optaget i de af rådet afgivne rekommandationer.

Rek. nr 12. Nordiska rådet rekommenderar Finlands, Norges och Sveriges regeringar att gemensamt överväga möjligheterna till samarbete i syfte att ekonomiskt utnyttja den s.k. Nordkalottens naturtillgångar samt att vidtaga de åtgärder, som härför finnas

ändamålsenliga, varvid speciell uppmärksamhet bör fästas vid att de redan inledda regeringsförhandlingarna fortsättas.

Rek. nr 13. Nordisk Råd henstiller til regeringerne i Finland og Sverige at undersøge mulighederne for at forenkle de i hvert af landene gældende regler om tjenesterejser til andet nordisk land.

Rek. nr 14. Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att förelägga vederbörande folkrepresentationer för antagande följande förslag till

Stadga för Nordiska rådet¹

1 §.

Nordiska rådet är organ för samråd mellan Danmarks folketing, Finlands riksdag, Islands alting, Norges storting och Sveriges riksdag samt dessa länders regeringar i spörsmål, som avse samverkan mellan dessa länder eller några av dem.

2 §.

Rådet består av sextionio valda medlemmar och av regeringsrepresentanter.

För den tid och på det sätt, som i varje land bestämmes, välja Danmarks folketing, Finlands riksdag, Norges storting och Sveriges riksdag envar inom sig sexton medlemmar i rådet jämte erforderligt antal suppleanter och Islands alting inom sig fem medlemmar i rådet jämte erforderligt antal suppleanter. Bland varje lands valda medlemmar skola olika politiska riktningar vara företrädna.

Envar regering utser bland sina medlemmar regeringsrepresentanter till det antal, som den önskar.

3 §.

Regeringsrepresentanterna hava icke rösträtt i rådet.

4 §.

Rådet samlas en gång årligen å tid, som rådet bestämmer (ordinarie session). Dessutom samlas rådet, när det så beslutar eller när minst två regeringar eller minst tjugofem valda medlemmar framställa begäran därom (extra session). Ordinarie session hålles i någon av ländernas huvudstäder efter rådets bestämmande.

5 §.

För varje ordinarie session och tiden intill nästa ordinarie session väljer rådet bland de valda medlemmarna en president och fyra vicepresidenter. Presidenten och vicepresidenterna utgöra rådets presidium.

6 §.

Rådets förhandlingar äro offentliga, därest rådet icke med hänsyn till ett spörsmåls särskilda art annorlunda beslutar.

7 §.

Vid varje ordinarie session fördelas de valda medlemmarna på fasta utskott med uppgift att förbereda sakerna. Utskotten kunna efter presidiets bestämmande i särskilda fall hålla möte mellan sessionerna.

¹ Endast stadgeförslagets svenska text återgives här.

För beredning av särskilda saker under tiden mellan sessionerna kunna kommittéer tillsättas.

8 §.

Varje lands delegation anställer sekreterare och annan personal. Sekretariatens verksamhet och inbördes samarbete föresiggå under presidiets ledning.

9 §.

Envar regering och envar medlem har rätt att genom skriftlig framställning till presidiet väcka sak hos rådet. Presidiet låter företaga den utredning, det finner erforderlig, och utsänder aktstyckena i saken till regeringarna och medlemmarna i god tid före sessionen.

10 §.

Rådet dryftar spörsmål av gemensamt intresse för länderna och kan antaga rekommendationer till regeringarna. Till rekommendation skall fogas uppgift om hur varje medlem röstat.

Rörande spörsmål, som uteslutande angå vissa länder, hava endast medlemmar från dessa länder rösträtt.

11 §.

Regeringarna böra vid varje ordinarie session lämna rådet meddelanden om de åtgärder, som vidtagits i anledning av rådets rekommendationer.

12 §.

Rådet fastställer självt sin arbetsordning.

13 §.

Varje land svarar för utgifterna för sitt deltagande i rådet.

Rådet bestämmer hur gemensamma utgifter skola fördelas.

Rek. nr 15. Nordisk Råd henstiller til regeringerne, at man til brug for rådet lader udarbejde en redegørelse vedrørende forudsætningerne for indførelse af en ordning, hvorefter offentlig tjeneste i et land kan ligestilles med tjeneste i et andet nordisk land, for så vidt angår retten til pension.

Rek. nr 16. Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att samfällt låta utreda frågan om upprättandet av ett gemensamt nordiskt forskningsinstitut för arktisk medicin och arktisk hygien.

Rek. nr 17. Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att såvitt möjligt före nästa session låta utreda möjligheterna till ett samarbete beträffande utbildning av teknisk personal.

Rek. nr 18. Nordiska rådet rekommenderar regeringarna

1. att bemyndiga forskningsråden att i de fall råden finna lämpligt bevilja medel utan att vara bundna av de nationella gränserna i Norden; samt
2. att ombesörja organiserat samarbete mellan forskningsråd och statliga fondstyrelser jämväl utanför de tekniska och naturvetenskapliga områdena.

Rek. nr 19. Nordiska rådet rekommenderar regeringarna

1. att medgiva studerande allt nyttja sådana stipendier och lån, som tilldelas för studier i hemlandet, också för studier i annat nordiskt land;

2. att utreda möjligheterna för att i alla nordiska länder särskilda stipendier ställas till förfogande för att giva bidrag till täckning av merkostnaderna för studenter som vilja studera i annat nordiskt land; samt
 3. att giva medborgare i ett nordiskt land, som är bosatt i annat nordiskt land, rätt att där söka och erhålla studie- och forskningsstipendium samt studielån.
- Rek. nr 20.* Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att låta utreda frågan om allsidig fortsatt utbyggnad av nordiska fortbildningskurser för lärare i skilda ämnen.
- Rek. nr 21.* Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att upptaga till gemensamt övervägande, på vilket sätt en ytterligare utveckling av det nordiska samarbetet på jordbruksforskningens område bäst kan främjas.
- Rek. nr 22.* Nordiska rådet rekommenderar regeringarna
1. att förhandlingarna rörande skydd av laxbeståndet i Östersjön skola föras vidare, om möjligt i ökat tempo;
 2. att dessa förhandlingar för de nordiska ländernas vidkommande fortfarande skola skötas av Sveriges regering; samt
 3. att fiskefrågor av mera speciell och teknisk art skola överföras till behandling vid de nordiska fiskeri- och lantbruksministrarnas regelbundet återkommande möten.
- Rek. nr 23.* Nordiska rådet rekommenderar Danmarks regering att överväga huru de regler skola ändras som angiva förutsättningarna för stödlån vid byggande av fiskefartyg och vid installation av nya motorer, samt att upptaga de förhandlingar med regeringarna i de övriga nordiska länderna, vilka kunna vara erforderliga i detta sammanhang.
- Rek. nr 24.* Nordiska rådet rekommenderar Finlands, Norges och Sveriges regeringar att utreda och dryfta frågan rörande ändring av gällande bestämmelser om utmärkande av gränserna mellan dessa länder på ett sådant sätt, som regeringarna finna mest ändamålsenligt.
- Rek. nr 25.* Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att, där tillfälle gives, främja utvecklingen i riktning mot en närmare kontakt mellan nordiska institutioner på utländsk botten.
- Rek. nr 26.* Nordiska rådet rekommenderar regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige att multilateralt eller bilateralt sammellan upptaga överläggningar med syfte att undanröja i förekommande fall gällande förbud för fartyg från andra berörda nordiska länder att driva kustfart i det egna landets farvatten och, där så erfordras, jämväl få till stånd överenskommelser om medgivande till sådan kustfart.
- Rek. nr 27.* Nordiska rådet rekommenderar regeringarna i Danmark, Norge och Sverige att närmare överväga möjligheterna att samverka i syfte att öka säkerheten för fisket, sjöfarten och luftfarten i Nordsjö-området och att skaffa pålitligt och behövtligt observationsunderlag för den internationella väderlekstjänsten samt att i dessa syften även upptaga gemensamma överläggningar med övriga Nordsjö-länders regeringar.

Översikt
över
åtgärder vidtagna i
anledning av Nordiska rådets
rekommendationer
1953—1956

1. Rekommendationerna 1953

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1/1953 nordisk parlamentarisk publikation SLUTBEHANDLAD	Rekommendationen ersatt av rek. nr 3/1954.				
2/1953 nordisk post- och teleunion SLUTBEHANDLAD	<p>Nordiska parlamentariska kommittén för friare samfärdsel m. m. har under 1954 och 1955 avgivit fyra betänkanden med förslag i dessa frågor. Se vidare rek. nr 6/1954 (betr. post- och teleprinter- och telex-taxor) samt rek. nr 15/1955 (betr. post-, teleprinter- och telex-taxor).</p> <p>En ny zon i telefontrafiken mellan Danmark och Sverige har inrättats fr.o.m. den 1 oktober 1954. Vidare har nedsättningar ågt rum i telefontaxorna mellan Helsingör—Hälsingborg, Köpenhamn—Malmö och vice versa.</p>				
3/1953 hälsovårdssamarbetet SLUTBEHANDLAD	Den i rekommendationen begärda översikten förelades Nordiska rådet vid dess andra session. Se vidare rek. nr 11—17/1954 samt nr 10/1954.				
4/1953 fast förbindelse mellan Danmark och Sverige över Öresund	<p>Danska och svenska regeringarna har den 12 mars 1954 tillsatt en delegation med uppdrag att utreda förutsättningarna för</p>				

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
Nr					
	<p>anordnandet av en sådan förbindelse. Vidare har tillkallats två expertgrupper, en för trafikfrågor m. m. och en för tekniska frågor m. m. — Utredningsarbetet pågår.</p>				
<p>5/1953 närmare nordiskt ekonomiskt samarbete SLUTBEHANDLAD</p>	<p>Rekommendationen ersatt av rek. nr 22/1954.</p>				
<p>6/1953 Nordiskt samarbete på det socialpolitiska området</p> <p>a) översikt över sociala rättigheter vid vistelse i annat nordiskt land än hemlandet</p> <p>b) en gemensam konvention om social trygghet</p> <p>c) översikt över icke ratificerade ILO-konventioner</p>	<p>En på Nordiska socialpolitiska kommitténs föranstaltande utarbetad broschyr »Nordiske statsborgeres sosiale rettigheter under opphold i annet nordisk land» har utgivits och distribuerats under 1955.</p> <p>En nordisk konvention om social trygghet undertecknades den 15 september 1955 vid nordiska socialministermötet i Köpenhamn. Konventionen har trätt i kraft den 1 november 1956.</p> <p>Den begärda redogörelsen överlämnades till Nordiska rådet vid dess andra session (sak nr 1/1954). Se vidare rek. nr 7/1954.</p>				

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
<p>d) samarbete beträffande arbetarskydd Rekomendationen SLUTBEHANDLAD</p>	<p>Till Nordiska rådets andra session överlämnades ett av de nordiska arbetarskyddsmyndigheterna gemensamt avgivet yttrande angående det fortsatta nordiska samarbetet på arbetarskyddets område (sak nr 4/1954). Fortsatt kontakt hålles mellan berörda nordiska myndigheter.</p>				
<p>7/1953 Nordiska medborgares rättsliga likställighet</p> <p>1. Trafiklagstiftning a-b) inregistrering och trafik med luftfartyg samt internordisk giltighet för flygcertifikat</p> <p><i>Sverige koordinerande land</i> c) nationalitetskrav för fartygsbefäl m. m. Punkten SLUTBEHANDLAD</p> <p>2. Näringsrätt a-b) ledamotskap i aktiebolags- eller företagsstyrelse, rätt att driva näring m. m. Punkterna SLUTBEHANDLADE</p>	<p>Rekommendationen behandlades vid nordiska justitieministermötet 11—12 dec. 1953. Därvid fattades beslut om utredningar angående en rad olika detaljspörsmål. Vissa spörsmål har sedermera blivit föremål för särskilda rekommendationer. — Särskilt uppdrag har av Nordiska rådet lämnats dess juridiska nio-mannakommitté att omhänderha den vidare behandlingen av sådana spörsmål rörande nordiska medborgares rättsliga likställighet, som icke hänskjutits till andra särskilda organ (jfr rek. nr 1/1956). — Se vidare nedan.</p> <p>Förslag till nya nordiska luftfartslagar har i samverkan mellan representanter för Danmark, Finland, Norge och Sverige utarbetats och slutbehandlats vid en konferens i Köpenhamn i februari 1954. Ett möte har ägt rum i Stockholm den 21—23 januari 1957 med representanter för vederbörande ministerier och departement för utjämning av kvarstående olikheter mellan lagförslagen.</p> <p>Frågan behandlades vid Nordiska rådets andra session. Se vidare rek. nr 25/1954.</p> <p>Frågorna behandlades vid Nordiska rådets andra session. Se vidare rek. nr 26/1954.</p> <p>Proposition med förslag till ny luftfartslagstiftning har avlåtit till 1957 års riksdag.</p>				

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
Nr					
d-e) rätt att förvärva fast egendom samt ekonomisk hjälp till jordbrukare					
<i>Norge koordinerande land</i>					
g) rätt till fritt fiske av icke-yrkesmässig natur i allmänna vatten Punkten SLUTBEHANDLAD					Utredningsarbete pågår.
h) lättnader för yrkesfiskare Punkten SLUTBEHANDLAD					Frågan behandlades vid Nordiska rådets andra session. Se vidare rek. nr 27/1954.
i) det nordiska patentsamarbetet Punkten SLUTBEHANDLAD					Frågan behandlades vid Nordiska rådets andra session. Se vidare rek. nr 1/1954.
3. Processrätt					Frågan behandlades vid Nordiska rådets andra session. Se vidare rek. nr 29/1954.
a) behörighet som rättegångsombud <i>Danmark koordinerande land</i>	Det övervägs att framlägga förslag om tilllägg till § 260 i lov om rettens pleje, innebärande att domstol, där det finnes försvarligt med hänsyn till målets karaktär o. övriga omständigheter, kan medge rätt för medborgare	I Finland kan redan enligt gällande rätt andra än inhemska medare vara rättegångsombud.	Frågan är på grund av avståndsförhållandena knappast av någon praktisk betydelse för Islands vidkommande.	Kravet i den norska domstolslagens § 218 om norskt medborgarskap som villkor för att vara rättegångsombud vid norsk domstol upphävdes genom lag den 26 november 1954.	Genom lag den 25 maj 1956 (nr 230) om ändrad lydelse av 12 kap. 2 och 3 §§ (om rättegångsombud) har införts regler, enligt vilka även nordiska medborgare under vissa omständigheter tillåtas vara rätte-

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
Nr	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
<p>b) handräckning åt domstol i nordiskt land <i>Danmark koordinerande land</i></p> <p>4. Straffrätt</p> <p>a) utvidgad behörighet för domstol att döma rörande i annat nordiskt land förövat brott</p> <p>b) utlämningsförfarandet</p> <p>c) verkställighet av tvångsmedelsbeslut</p> <p>d) avtjänande av annorstädes ådömt straff i hemlandet</p> <p>e) kriminalvård i frihet</p> <p>Punkterna SLUTBEHANDLADE</p> <p>5. Hälsvårds- och ordningsfrågor</p> <p>a) internordisk giltighet för recept</p> <p>Punkten SLUTBEHANDLAD</p>	<p>i annat nordiskt land att vara rättegångsombud.</p> <p>Ett av danska justitieministeriet utarbetat konventionsutkast i ämnet har varit föremål för yttrande och ändringsförslag från norsk och svensk sida. Ett nytt konventionsutkast har av Danmark tillställts norska och svenska justitiedepartementen i november 1956. Behandlingen av frågan beräknas kunna avslutas inom den närmaste tiden.</p> <p>Frågorna under punkterna a, c—e behandlades vid Nordiska rådets fjärde session. Se vidare rek. nr 5/1956. — Frågan under punkt b har uppskjutits till sjätte sessionen.</p> <p>Frågan har behandlats i samband med den utredning, som föranletts av rek. nr 3/1953 ang. det fortsatta samarbetet mellan de nordiska länderna på hälsovårdens område. Se vidare rek. nr 15/1954.</p>				<p>gångsombud vid svensk domstol. Lagen har trätt i kraft den 1 januari 1957.</p>

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
<p>b) rätt att ge offentlig föreställning</p> <p><i>Danmark koordinerande land</i></p>	<p>I Danmark krävs ej danskt medborgarskap för att ge eller medverka i dramatiska föreställningar. Danskt medborgarskap är däremot ett villkor för biografbevilling och markedsplas. Utredning pågår ang. möjligheterna att upphäva kravet på danskt medborgarskap vid utställande av markedsplas.</p>	<p>I Finland gäller särskilda bestämmelser betr. utlänningars rätt att ge offentliga föreställningar endast för så vitt angår nöjesskatt. Man avväntar ställningstagande från en tillsatt kommitté.</p>	<p>Island har ej särskilda bestämmelser ang. rätten för utlänning att ge offentlig föreställning bortsett från bestämmelserna om arbetstillstånd.</p>	<p>I den nya fremmedloven den 27 juli 1956 § 10 stadgas, att tillstånd för utlänningar att ge eller medverka i dramatiska eller andra offentliga föreställningar endast krävs i den utsträckning Konungen bestämmer.</p>	<p>Lagändring är icke aktuell i Sverige, då utlänningar har rätt att ge offentliga föreställningar under förutsättning att bevillningsavgift (artistiskatt) erlägges.</p>
<p>6. Allmänna spörsmål</p> <p>a) rätt att inneha statstjänst</p> <p><i>Sverige koordinerande land</i></p>	<p>Grundlagsenliga hinder föreligger för att i ett nordiskt land i statstjänst anställa annat nordiskt lands medborgare.</p>				<p>Inom justitiedepartementet ha vissa förberedande undersökningar vidtagits rörande möjligheterna att uppmjuka bestämmelserna i regeringsformen § 28 på detta område.</p>
<p>b) behörighet för den som avlagt viss examen att i de nordiskaländer-</p>	<p>Frågan behandlades vid Nordiska rådets andra session. Se vidare rek. nr 14/1954.</p>				

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
<p>na utöva det yrke vartill examen berättigar i hemlandet Punkten SLUTBEHANDLAD</p> <p>c) biträde med verkställighet av beslut fattat av myndighet i annat nordiskt land <i>Danmark koordinerande land</i></p>	<p>De danska polismyndigheterna har ansett inga skäl föreligga för generella föreskrifter i denna fråga, då samarbetet i detta avseende fungerar tillfredsställande.</p> <p>Frågan om bistånd vid återsändande av personer, som avvikit från militärtjänstgöring, kan förväntas i huvudsak bli löst i samband med den planerade gemensamma nordiska lagstiftningen betr. utlämnande av förbrytare.</p>	—	—	—	<p>I vad frågan gäller frihetsberövande har den 1 februari 1957 uppdragits åt 1953 års utredning om administrativa frihetsberövanden att närmare utreda frågan.</p>
<p>7. Vissa andra spörsmål</p> <p>a) rätt för i annat nordiskt land än hemlandet bosatt att rösta vid val i hemlandet</p> <p>b) rätt att driva kustfart i norska och svenska farvatten</p> <p>c) skyldighet att göra värnplikt i annat nordiskt land än hemlandet</p>	<p>Frågan behandlades vid Nordiska rådets andra session. Se vidare rek. nr 24/1954 samt sak A 32/1957.</p> <p>Frågan behandlades första gången vid Nordiska rådets andra session och därefter vid senare sessioner. Se vidare rek. nr 26/1957.</p> <p>Frågan behandlades vid Nordiska rådets andra session. Se vidare rek. nr 19/1954.</p>				

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i									
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige					
<p>Nr</p> <p>d) dubbelbeskattningsfrågor Punkterna SLUTBEHANDLADE</p> <p>8. Mest-gynnad-nationsklausulen Punkten SLUTBEHANDLAD</p>	<p>Frågan behandlades vid Nordiska rådets fjärde session. Se vidare rek. nr 9/1956.</p> <p>I samband med utredningen av under rek. nr 7/1953 fallande likställighetsfrågor har uppkommit spörsmål om mest-gynnad-nationsklausulen som hinder för ökad rättslig likställighet mellan nordiska medborgare. Frågan har varit föremål för utredning genom en särskild internordisk expertkommitté. Utredningens i oktober 1955 avgivna betänkande är f. n. föremål för övervägande i resp. utrikesdepartement och -ministerier.</p>									
<p>8/1953</p> <p>Nordiskt kulturellt samarbete</p> <p>a) Nordiska kulturkommissionen</p> <p>b)-c) utbyggande av vetenskapliga institutioner</p> <p>d) samarbete mellan språknämnderna</p>	<p>Nordiska kulturkommissionen rekonstruerades under våren 1954.</p> <p>Nordiska kulturkommissionen fungerar i realiteten som ett samnordiskt koordinerande organ för dessa frågor.</p> <p>Möten har sedan 1954 ägt rum årligen mellan representanter för språknämnderna i Danmark, Finland, Norge och Sverige.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 20%;">En dansk språknämnd tillsattes år 1955. Utgifterna för danska representanters deltagande i de internordiska språknämndsmötena bekostas av anslaget till nämnden.</td> <td style="width: 20%;">Bidrag utgår för Finlands båda språknämnders deltagande i de nordiska språknämndsmötena.</td> <td style="width: 20%; text-align: center;">—</td> <td style="width: 20%;">Utgifterna för språknämndssamarbetet täcks inom ramen för det allmänna anslaget till nordiskt kulturellt samarbete.</td> <td style="width: 20%;">Till nämnden för svensk språkvård utgår ett årligt bidrag av 20 000 kr.</td> </tr> </table>					En dansk språknämnd tillsattes år 1955. Utgifterna för danska representanters deltagande i de internordiska språknämndsmötena bekostas av anslaget till nämnden.	Bidrag utgår för Finlands båda språknämnders deltagande i de nordiska språknämndsmötena.	—	Utgifterna för språknämndssamarbetet täcks inom ramen för det allmänna anslaget till nordiskt kulturellt samarbete.	Till nämnden för svensk språkvård utgår ett årligt bidrag av 20 000 kr.
En dansk språknämnd tillsattes år 1955. Utgifterna för danska representanters deltagande i de internordiska språknämndsmötena bekostas av anslaget till nämnden.	Bidrag utgår för Finlands båda språknämnders deltagande i de nordiska språknämndsmötena.	—	Utgifterna för språknämndssamarbetet täcks inom ramen för det allmänna anslaget till nordiskt kulturellt samarbete.	Till nämnden för svensk språkvård utgår ett årligt bidrag av 20 000 kr.						

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
e ¹) internordisk tentamensgiltighet	Genom kgl. anordning den 1 juli 1955 har nordiska studenter medgivits rätt att tentera vid Köpenhamns och Aarhus universitet, då tentamen avlägges som led i de universitetsexamina i andra nordiska länder, som motsvarar de danska universitetsexamina.	En förordning om godkännande vid Helsingfors' universitet av akademiska prov avlagda i Danmark, Island, Norge och Sverige har utfärdats den 8 juni 1956.	—	—	Om tillgodoräkning av akademiska prov, som avlagts i Danmark, Finland, Island eller Norge har Kungl. Maj:ts utfärdat kungörelse den 18 november 1955 (nr 605).
e ²) utbyte av universitetslärare	Inga konkreta åtgärder har vidtagits. Frågan uppmärksammas inom Nordiska kulturkommissionen.				
f) nordisk folkhögskola	Punkten ersatt av rek. nr 18/1954.				
g) fiskeribiologisk forskning och djuphavsforskning	En särskild kommitté har verkställt utredning och avgivit förslag angående nordiskt samarbete på djuphavsforskningens område. Förslaget har ej föranlett några konkreta åtgärder, då norska och svenska regeringarna ej kunnat godkänna detsamma. — De nordiska marinbiologiska stationernas verksamhet har koordinerats, och ett nordiskt marinbiologiskt kollegium upprättades den 3—4 december 1956.				

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
h) det nordiska lärostof- fet i skolorna m. m. Rekommendationen SLUTBEHANDLAD	En översikt över gällande bestämmelser lämnades i anslutning till sak nr 28/1955 (Nordiska rådet, 3. sessionen, s. 376—382). Frågan ägnas fortsatt uppmärksamhet av Nordiska kulturkommissionen.				
9/1953 Friare samfärdsel mel- lan de nordiska län- derna					
1) och 3) utvidgad passfrihet för nordbor samt upphä- vande av uppehållstill- stånd för nordiska med- borgare	En överenskommelse mellan regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige om befrielse för dessa länders medborgare från att under uppehåll i annat nordiskt land än hemlandet inneha pass och uppehållstillstånd undertecknades i Köpenhamn den 22 maj 1954. Överenskommelsen trädde i kraft den 1 juli 1954. Island har sedermera med verkan från den 1 december 1955 biträtt överenskommelsen.				
2) upphävande av pass- kontrollen vid de inter- nordiska gränserna	Punkten ersatt av rek. nr 9/1954.				
4) upphävande av tvånget att söka arbetstillstånd	En överenskommelse mellan regeringarna i Danmark, Finland, Norge och Sverige om gemensam arbetsmarknad undertecknades i Köpenhamn den 22 maj 1954. Överenskommelsen trädde i kraft den 2 juli 1954.				

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
5) upphävande av den regelmässiga valutakontrollen vid de internordiska gränserna	Den regelmässiga valutakontrollen vid resor mellan de nordiska länderna består i princip men utövas numera endast stickprovsvis.				
6) avskaffande av passet som underlag för valutatilldelning	Kravet på innehav av pass för inköp av resevaluta har bortfallit. Vid inköpstillfället skall den resande uppge destinationsland och resans längd samt avge en förklaring att valutan är avsedd endast för reseändamål.	Kravet på innehav av pass för inköp av resevaluta har bortfallit. Resande skall vid inköpstillfället styrka sin identitet samt förete resebiljett.	—	Kravet på innehav av icke maktulerat pass, utställt efter andra världskrigets slut, kvarstår för inköp av resevaluta för resor till Danmark, Finland och Sverige.	Kravet på innehav av pass för tilldelning och kontroll av resevaluta har slopats beträffande resande till övriga nordiska länder, vilka icke äro underkastade legitimationstvång vid gränspassage.
7) ökning av valutatilldelning vid resa till nordiskt land	Hos auktoriserat valutaförsäljningsställe må fr. o. m. 1 januari 1954 den resevaluta inköpas, som försäljningsstället finner skälig.	Valutatilldelningen är oförändrad. För resor inom Norden må inköpas motvärdet intill högst 25 000 Fmk i vederbörande lands valuta. — Tilläggsv valuta kan erhållas efter ansökan för särskilt viktiga resor samt för motorfordons bränslekostnader.	Tilldelning av resevaluta sker efter prövning av varje enskilt fall. Man har icke ansett det möjligt att ännu upphäva dessa restriktioner.	Valutatilldelningen har i mars 1953 höjts från 500 kr. till 700 kr. samt i juni 1954 för afärsresor till 150 kr. per dygn. — Tilläggsv valuta kan erhållas vid resor, varvid användes automobil eller motorcykel.	Hos valutabank eller annat auktoriserat försäljningsställe må inköpas den valuta som befinner sig skälig. Tilldelningen av valuta för ordinära resor till nordiskt land är så liberal, att den i praktiken kan anses vara fri.

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
8 a) lättnader i tullkontrollen	I kungörelse den 31 mars 1953 har med verkan från påföljande dag tillstånd lämnats att tullfritt införa varor för personligt bruk till ett värde av 350 kr.	En värdegräns om 10 000 Fmk har tills vidare fastställts för de varor, som fritt få medföras av de resande.	I regel kräves icke tull å medfört bagage, för så vitt det ej rör sig om betydande värden.	I cirkulärskrivelsen den 17 juni 1953 och 22 februari 1954 har tillstånd lämnats att tullfritt införa varor för personligt bruk till ett värde av 350 kr.	Kungl. Maj:t har den 21 november 1952 (nr 707) utfärdat förordning om ändrad lydelse av 5 § tulltaxeförordningen, varigenom resande tillåts att tullfritt införa varor för personligt bruk till ett värde av 275 kr. Vissa bestämmelser om tullfrihet för souvenirer, som medföres av resande i transit, har införts eller förberedes; se senaste lydelse av 5 § tulltaxeförordningen i kungörelse den 12 maj 1955 (nr 201) och proposition 1957: 30.
8 b) nordiskt carnetområde Rekommendationen SLUTBEHANDLAD	Denna del av punkten ersatt av rek. nr 8/1954.				

2. Rekommendationerna 1954

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
1/1954 rättslig likställighet för nordiska medborgare ifråga om yrkesfiske <i>Norge koordinerande land</i>	Inga konkreta åtgärder har vidtagits i denna fråga. Vissa betänkligheter har framförts från dansk (färöisk), isländsk och norsk sida mot ändringar av gällande bestämmelser.				
2/1954 översättning till världsspråk av nordisk litteratur <i>Danmark koordinerande land</i>	Frågan är under utredning inom Nordiska kulturkommissionen, som utarbetat förslag i ämnet. Bland annat har uppgjorts ett preliminärt budgetförslag för utgivande av en bokserie om 80 band. Jfr sak D 8/1956. Se även rek. nr 12/1956.				
3/1954 nordisk parlamentarisk publikation SLUTBEHANDLAD	Publikationen Nordisk Kontakt har utkommit sedan januari 1955.				
4/1954 lättnader vid försändande av upplysningsfilm SLUTBEHANDLAD	Genom lag nr 34 den 2 mars 1955 om ändring av toldlovens § 3 u har införts regler, enligt vilka tillätes tullfri införsel av film av undervisnings-, vetenskaplig eller kulturell karaktär.	Den begärda tullfriheten har genomförts.	Genom lag nr 75/1955 har finansministeriet bemyndigats att ej kräva tullavgifter för film av upplysningskaraktär.	Den begärda tullfriheten har genomförts.	Jämlikt 5 § tulltaxeförordningen åtnjutes tullfrihet för framkallad fotografisk film, film av undervisnings-, vetenskaplig eller kulturell karaktär även som journalfilm av aktuellt värde, i den mån Konungen förordnar därom. Så-

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
Nr					
					dant förordnande har meddelats i Kungl. kungörelsen den 21 mars 1952 (nr 125) om ändring i kungörelsen med tillämpningsföreskrifter till tulltaxeförordningen.
	Rekommendationen ersatt vad angår frågan om tullkontrollen av rek. nr 7/1956.				
5/1954 internordiska flyttningsbetyg <i>Norge koordinerande land</i>	En internordisk expertkommitté håller på att tillsättas för frågans utredning.				
6/1954 Internordiska post- och telegramtaxor					
a) inrikesbrevporto för internordiska brev upp till 500 g	Förslaget har genomförts fr. o. m. den 1 juli 1955, dock med den avvikelser, att såsom den lägsta viktgränsen i den internordiska brevtrafiken bibehålles 20 g, medan viktgränsen för brev inom landet är 50 g.	Inrikestaxorna gällde redan tidigare i den internordiska brevtrafiken.	Inrikestaxorna gällde redan tidigare i den internordiska brevtrafiken.	Förslaget har genomförts fr. o. m. den 1 augusti 1955.	Inrikestaxorna gällde redan tidigare i den internordiska brevtrafiken.

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
<p>b) särskild nordiskt porto för internordiska brev mellan 500—1 000 g</p>	<p>Enighet har ännu ej kunnat nås i denna fråga. Samtliga nordiska länder är av den uppfattningen, att en sänkning av ifrågavarande portosatser endast bör komma till stånd under förutsättning att alla de nordiska länderna kunna enas härom. — Utredningsarbetet fortsättes inom resp. länders poststyrelser.</p>				
<p>c) inrikestaxor i telegram- trafiken mellan Sve- rige, Danmark och Nor- ge.</p>	<p>Inrikestaxorna har fr. o. m. den 1 juli 1955 givits tillämp- lighet i trafik med Norge och Sverige i enlighet med rekom- mendationen.</p>		<p>Se Danmark</p>		<p>Se Danmark</p>
<p>d) enhetstaxor för tele- gram mellan Finland och Island å ena sidan och övriga nordiska länder å andra sidan Rekommendationen SLUTBEHANDLAD</p>	<p>Nya taxor har införts den 1 juli 1955 i enlighet med rekommendationen.</p>				
<p>7/1954 icke ratificerade ILO- konventioner Norge koordinerande land</p>	<p>Efter beslut vid nordiska socialministermötet i september 1955 har uppdragits åt Nordiska socialpolitiska kommittén att tillsätta ett underutskott för genomgång av de ILO-konventioner, vilka ett eller flera nordiska länder ännu icke ratificerat. Underskottet har påbörjat sitt arbete.</p>				

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
8/1954 nordiskt carnetområde <i>Sverige koordinerande land</i>	Frågan har varit föremål för behandling vid nordiska tullkonferenser, inom olika nordiska myndigheter, hos motor- och försäkringsorganisationer samt inom Nordiska parlamentariska kommittén för friare samfärdsel m. m. — Som ett led i syfte att skapa ett dylikt område har den 15 september 1956 mellan Danmark och Finland, Danmark och Norge, Danmark och Sverige, Finland och Norge, Finland och Sverige samt Norge och Sverige träffats bilaterala överenskommelser om giltigheten av ett i ena landet för tillfälligt bruk utfärdat körkort i det andra landet samt av i ena landet för tillfälligt bruk utlämnade turistvagnsskyltar inom det andra landet. — Utredningsarbetet fortsättes.				
9/1954 utvidgad passfrihet <i>Danmark koordinerande land</i>	Förhandlingar har förts mellan sakkunniga från Danmark, Finland, Norge och Sverige om slopande av all passkontroll vid gränserna mellan länderna. Delegationerna har enats om ett utkast till en överenskommelse, som hösten 1956 överlämnats till resp. regeringar. Dessa har förklarat sig beredda att fr. o. m. den 1 januari 1958 genomföra förslaget om passkontrollens slopande.				
10/1954 vård av nordiska medborgare på sjukhus i annat nordiskt land än hemlandet <i>Sverige koordinerande land</i>	Sedan konventionen om social trygghet mellan de nordiska länderna antagits, har upptagits frågan om lättnader i remissrätten från ett sjukhus i ett nordiskt land till sjukvårdsinrättning i ett annat nordiskt land. En överenskommelse mellan Danmark, Island, Norge och Sverige om överflyttning mellan sjukkassor i de nämnda länderna har trätt i kraft den 1 januari 1957. — Vad angår gemensam hälsovård i gränsområden pågår utredningsarbete inom en av medicinalstyrelserna i Finland, Norge och Sverige tillsatt samarbetsgrupp.				

Medicinalstyrelsen har den 30 november 1956 fått i uppdrag att *dels* undersöka behovet för medborgare i nordiskt land, bosatt i Danmark, Finland, Island eller

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
Nr					
					Norge att annorledes än i samband med tillfällig vistelse i Sverige söka vård vid svensk sjukvårdsanstalt, dels utreda frågan om vilka åtgärder som böra vidtagas för att ytterligare underlätta för medborgare i annat nordiskt land att erhålla vård till skälig kostnad på svensk sjukvårdsanstalt.
11/1954 gemensam medicinalstatistik SLUTBEHANDLAD	Ett nära samarbete har på ett flertal områden upptagits mellan vederbörande nordiska medicinalförvaltningar rörande utformningen av ländernas medicinalstatistik.				
12/1954 nordisk hälsovårdshögskola <i>Sverige koordinerande land</i>	Frågan behandlas av den år 1955 tillsatta Nordiska kommittén för högre hälsovårdsutbildning. Kommitténs utredningsarbete beräknas slutföras våren 1957.				
13/1954 gemensam hälsotjänst för sjöfolk <i>Norge koordinerande land</i>	Utredningsarbetet pågår.				

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
14/1954 utbyte av och gemensam arbetsmarknad för medicinsk personal <i>Norge koordinerande land</i>	Frågan är föremål för behandling inom en av Nordiska rådets presidium i april 1956 tillsatt kommitté. Visst utredningsarbete har utförts av regeringarna.				
15/1954 samarbete i fråga om läkemedel <i>Danmark koordinerande land</i>	Nordiska farmakopénämnden håller på att utarbeta en gemensam nordisk farmakopé, som väntas föreligga 1960. Även i övrigt pågår utredningsarbete.				
16/1954 samarbete i fråga om forskning och laboratorieundersökningar m. m. på hälso- och sjukvårdens område <i>Danmark koordinerande land</i>	Utredningsarbete pågår inom Nordiska metodikkommittén för livsmedel ävensom hos olika nationella organ.				
17/1954 samarbete inom Världshälsovårdsorganisationen SLUTBEHANDLAD	Danska inrikesministeriet har utarbetat en promemoria rörande gemensamt nordiskt uppträdande i Världshälsovårdsorganisationen. De övriga nordiska ländernas regeringar har anslutit sig till de i promemorian angivna riktlinjerna för samarbetet.				
18/1954 nordisk folkakademi m. m.	(Se nästa sida)				

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
<p>a) stipendier och annat stöd till folkhögskolor <i>Danmark koordinerande land</i></p>	<p>Genom lag den 29 april 1955 infördes en ny bestämmelse i höjskoleloven, enligt vilken anslag för studier vid danska folkhögskolor kan användas jämväl för studier vid folkhögskolor i det övriga Norden.</p>	<p>1956 års budget upptar ett anslag på 300 000 Fmk för stipendier åt elever i nordiska folkhögskolor.</p>	<p>Av det årliga anslaget för studier i utlandet — 875 000 kr. — kan medel användas även för eventuella studerande vid nordiska folkhögskolor.</p>	<p>Kirkedepartementet har föreslagit ökade stipendier och ökade anslag till resestipendier och lärarutbyte.</p>	<p>Bestämmelserna om studiehjälp åt elever vid folkhögskolor i kungörelsen den 5 juni 1953 (nr 531), ändrad den 30 juni 1955 (nr 485) och den 1 juni 1956 (nr 254), avse endast svenska medborgares studier vid folkhögskolor i Sverige, men enligt Kungl. Maj:ts beslut den 13 november 1953 kan ett begränsat antal elever vid svenska folkhögskolor från övriga nordiska länder få studiehjälp enligt kungörelsen ävensom vissa resebidrag för två resor inom Sverige.</p>
<p>b) anslag till nordiska folkhögskolan i Kungälv Punkten SLUTBEHANDLAD</p>	<p>Fr.o.m. budgetåret 1955/56 har anslaget höjts från 7 200 kr. till 22 000 kr. per år.</p>	<p>1956 års budget upptar ett anslag på 300 000 Fmk för understöd till gemensamma nordiska folkhögskolor. Härav går 65 000 Fmk till skolan i Kungälv.</p>	<p>—</p>	<p>Fr.o.m. 1955 har anslaget höjts till 15 000 kr. per år.</p>	<p>Åtgärd påkallas ej från Sveriges sida.</p>

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
Nr	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
<p>c) tillsättande av en nordisk kommitté för frågan om en nordisk folklig akademi <i>Danmark koordinerande land</i></p>	<p>Samtliga regeringar har utsett medlemmar i den föreslagna kommittén, som beräknas komma att avhålla sitt första möte i början av 1957.</p>				
<p>19/1954 dubbel värnplikt SLUTBEHANDLAD</p>	<p>En konvention om förhållandet mellan värnplikt och medborgarskap i Danmark, Norge och Sverige undertecknades i Oslo den 3 mars 1956.</p>	<p>Frågan om i Finland bosatta norska, svenska och danska medborgares befriande från värnplikt i bosättningslandet är redan före rekommendationens tillkomst reglerad i lagstiftningen. 1 och 45 §§ i gällande värnpliktslag förutsätter, att medborgare i främmande land, vilken ej samtidigt är finländsk medborgare, icke är värnpliktig i Finland.</p>	<p>Berör ej Island.</p>	<p>Se Danmark.</p>	<p>Se Danmark.</p>

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
<p>20/1954 direkt skriftväxling mellan myndigheterna i de nordiska länderna SLUTBEHANDLAD</p>	<p>Den danska regeringen har beslutat att direkt skriftväxling må upprätthållas i den mån icke särskilda sakliga hänsyn gör sig gällande, t. ex. hänsyn till koordinerad behandling av särskilda saker, hänsyn till hemlighållande eller hänsyn till landets förhållande till andra, icke-nordiska länder.</p>	<p>Direkt skriftväxling har i praktiken redan inofficiellt införts på olika områden.</p>	<p>Direkt skriftväxling förekommer redan inom sådana områden, där detta befunnits praktiskt. Några åtgärder för att utvidga den direkta skriftväxlingen kommer icke att vidtagas.</p>	<p>Rekommendationens önskemål kommer att i huvudsak tillgodoseas.</p>	<p>Justitiedepartementet har uttalat, att den ordning, som för närvarande gäller på detta område, är ur svensk synpunkt ändamålsenlig och att behov av någon instruktion e. d. icke gjort sig gällande.</p>
<p>21/1954 utbyte av förvaltnings-tjänstemän SLUTBEHANDLAD</p>	<p>Folketingets finansudvalg har i princip godkänt, att danska tjänstemän i administrationen under viss tid tjänstgör i annat nordiskt land. Samtliga ministerier och styrelser har skriftligen underrättats härom.</p>	<p>Riktlinjer för fullgörande av tjänstgöring av det slag rekommendationen avser har uppdragits på ett internordiskt möte i Köpenhamn den 23—24 oktober 1956.</p>			<p>I anledning av proposition till 1955 års riksdag nr 1 bil. 2 punkt 6 har riksdagen bemyndigat Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med i propositionen förordade riktlinjer vidtaga åtgärder i syfte att åstadkomma ett dylikt utbyte.</p>

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
Nr					
					I proposition till 1957 års riksdag föreslås, att sammanlagt 40 000 kr. skall anvisas för statstjänstemäns tjänstgöring i annat nordiskt land.
22/1954 nordiskt ekonomiskt samarbete	Vid en konferens med regeringsmedlemmar från Danmark, Norge och Sverige i Harsund den 30—31 oktober 1954 uppdrogs riktlinjerna för arbetet för en intimare ekonomisk samverkan inom Norden. I enlighet härmed tillsattes ett arbetsministerutskott med representanter för danska, norska och svenska regeringarna med uppgift att förbereda ärenden rörande det nordiska ekonomiska samarbetet och överlägga om handläggningen av dessa ärenden. Vidare tillsattes ett nordiskt ekonomiskt samarbetsutskott med uppgift att självt eller genom särskilda experter utreda de ärenden, som hänskjutes till utskottet av samarbetsministerutskottet, att avge utlåtanden på grundval av de utredningar, som kommit till stånd, samt att framlägga förslag om ytterligare frågor, som bör upptagas till utredning. — En berättelse om samarbetsutskottets verksamhet sedan dess tillkomst lämnades vid Nordiska rådets fjärde session (sag C 5/1956). — Finland har sedan augusti 1956 deltagit i samarbetsutskottets arbete. — Det nu pågående utredningsarbetet beräknas vara avslutat den 1 juli 1957.				
23/1954 isländska sjöterritoriella bestämmelser om skydd för fisket SLUTBEHANDLAD	Regeringarna har tagit kännedom om rekommendationen. — Den isländsk-brittiska fiskeritvisten bilades hösten 1956.				
24/1954 bibehållande av rösträtt vid bosättning i annat nordiskt land SLUTBEHANDLAD	Konstitutionella hinder föreligger för genomförande av förslaget.		Konstitutionella hinder föreligger för genomförande av förslaget.	Konstitutionella hinder föreligger för genomförande av förslaget.	Spörsmålet avses skola upptagas till utredning, sedan frågan om ett när-

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
Nr					
			förslaget. Rekommendationen har av justitsministeriet överlämnats till den kommission, som håller på att utarbeta ändringar av Islands författning.		mare samarbete beträffande folkbokföring (se rek.nr 5/1954) blivit löst.
25/1954 nationalitetskrav vid anställning av befäl och manskap på handelsfartyg <i>Sverige koordinerande land</i>					Förhandlingar har sedan hösten 1954 förts mellan representanter för danska, norska och svenska regeringarna. Sedermera har även Finland anmält intresse att delta i förhandlingarna. — Utredningsarbetet fortsattes. Vissa förslag har under hösten 1956 framlagts för folketinget om införande av nya bestämmelser i lov om danske skibes bemanning og om sønæringsbeviser, lov om eksaminer for skibsmaskinmestre m. m. samt lov om nautiske eksaminer m. m.

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
<p>26/1954 nordiska medborgares rätt att driva näring <i>Danmark koordinerande land</i></p>	<p>Frågan har behandlats vid överläggningar i Köpenhamn den 29—30 november 1955 mellan representanter för danska, norska och svenska regeringarna. En gemensam rapport har utarbetats i ämnet.</p>				
	<p>Ett förslag den 25 oktober 1956 till ändring i lov om aktieselskaber den 15 april 1930 har framlagts för folkettinget, varigenom nordiska medborgare skulle beredas vidgade möjligheter att erhålla tillstånd att vara ledamot i styrelse för danskt aktiebolag.</p>	<p>Rekommendationen kräver ej lagändring i Finland. Vid tillämpningen av gällande bestämmelser har någon särskild vistelsetid ej krävts betr. nordiska medborgare.</p>	<p>Regeringen har ej funnit skäl föreligga för ändring av gällande bestämmelser.</p>	<p>Stortinget har den 9 november 1956 godkänt sådan ändring av lov om handelsnæring den 8 mars 1935, att möjlighet numera finnes att uppmjuka kravet på längre tids vistelse i Norge, då det gäller tillstånd för nordiska medborgare att driva näring i landet.— Ytterligare lagändringar förberedes.</p>	
<p>27/1954 rätt till sportfiske <i>Sverige koordinerande land</i></p>	<p>Frågan har dryftats vid överläggningar i Oslo och Stockholm samt vid det nordiska fiskeriministermötet i Helsingfors i augusti 1956.</p>				
	<p>Fiskeriministeriet har överlagt med sportfiskarnas och yrkesfiskarnas organisationer i frågan.</p>	<p>Enligt fiskelagen (503/51) 65 och 83 §§ samt dess verkställighetsförordning (695/51) 9 § har utländska medborgare samma rätt att bedriva sportfiske i Finland som landets egna medborgare.</p>	<p>Den norska regeringen har meddelat, att några åtgärder knappast kommer att vidtagas från norsk sida.</p>		

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
28/1954 straffregisterutdrag SLUTBEHANDLAD	Genom cirkulärskrivelse den 9 dec. 1954 har fastställts, att begäran om straffregisterutdrag från finländska, isländska, norska och svenska domstolar och åklagarmyndigheter skall efterkommas, då det uttryckligen anges, att utdraget skall användas i allmänt brottmål.	Önskemålen är tillgodosedda redan före rekommendationens tillkomst enligt förordningen om straffregister av år 1940.	Kriminaldomarkontoret i Reykjavik har ålagt att på anmodan tillstålla myndigheter i annat nordiskt land begärda straffregisterutdrag.	Genom cirkulärskrivelse har bekräftats i Norge redan tidigare gällande praxis att på begäran tillstålla myndigheter i övriga nordiska länder straffregisterutdrag.	Kungl. Maj:t har den 20 maj 1955 (nr 253) utfärdat lag om ändrad lydelse av 9 § lagen den 17 oktober 1900 om straffregister. Vidare har chefen för justitiedepartementet den 1 augusti 1955 (nr 509) utfärdat cirkulär angående meddelande av straffregisterutdrag mellan de nordiska länderna.
29/1954 nordiska patent <i>Sverige koordinerande land</i>	Utredningsarbete pågår inom en för frågans behandling tillsatt kommitté för nordiska patent.				
30/1954 sjömansbeskattning <i>Sverige koordinerande land</i>	Internordiska sjömansskattekonferenser har hållits i december 1955 och i november 1956 med syfte bl. a. att överväga enhetligast möjliga regler beträffande sjömansbeskattning. Utredningsarbetet i Sverige beräknas kunna avslutas för sommaren 1957.				

3. Rekommendationerna 1955

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
<p>1/1955 nordisk lagstiftning om konfiskation <i>Norge koordinerande land</i></p>	<p>Förberedande undersökningar pågår inom justitiedepartement och -ministerier.</p>				<p>Särskild utrednings- man har tillkallats den 2 december 1955.</p>
<p>2/1955 tullfrihet m. m. för barnfilm</p> <p>— tullfrihet och förenk- lad tullbehandling m. m. av barnfilm befrielse från nöjes- skatt för barnfilm</p> <p>upprättande av en nor- disk barnfilmnämnd Rekommendationen SLUTBEHANDLAD</p>	<p>Frågan har behandlats vid ett nordiskt tullmöte i Helsingfors i juni 1956. Utred- ningsarbetet fortsättes.</p> <p>En nordisk barnfilmnämnd har tillsatts och avhållit sitt första möte i Stockholm den 20—21 juni 1956.</p>				<p>På grundval av 1954 års nöjesskatteutred- ning har i proposi- tion 1957:66 före- slagits att visning av barnfilmer, vilka godkänts i denna egenskap av den s. k. barnfilmjuryn, skall vara fri från nöjes- skatt.</p>
<p>3/1955 nordisk paviljongan- läggning på Biennalen i Venedig <i>Sverige koordinerande land</i></p>	<p>En internordisk kommitté har tillsatts för frågans utredning och sammanträtt första gången i Köpenhamn den 11 oktober 1956. En delegation från kommittén har den 16—21 oktober 1956 företagit en resa till Venedig för förhandlingar med italienska myndigheter i tomtrågan.</p>				

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
<p>4/1955 likvärdig läkar-, tandläkar-, apotekar-, veterinär-, sjukgymnast- och sjuksköterskeutbildning <i>Norge koordinerande land</i></p>	Se uttalande vid rek. nr 14/1954.				
<p>5/1955 tullåttnader vid tillfällig införsel av anläggningsmaskiner m. m. <i>Danmark koordinerande land</i></p>	De danska myndigheterna anser, att frågan lämpligen bör upptagas av Nordiska ekonomiska samarbetsutskottet i samband med frågan om en gemensam nordisk marknad.	Den önskade tullfriheten förefinnes redan i huvudsak. Enligt tullagens 90 § är ifrågavarande maskiner tullfria, om de införes för allmännyttiga ändamål.	I den isländska tullagen be- myndigas finansministeriet att icke uttaga andra tullavgifter av anläggningsmaskiner m.m. än en värde- tull beräknad på den avtalade hyran för maskinen.	De norska myndigheterna anser, att frågan lämpligen bör upptagas av Nordiska ekonomiska samarbetsutskottet i samband med frågan om en gemensam nordisk marknad.	Den önskade tullfriheten förefinnes redan i huvudsak. 1952 års tulltaxekommitté har den 5 december 1956 avlämnat betänkande med förslag till tulltaxeförordning (SOU 1956: 60). På sidorna 93—97 i betänkandet har kommittén behandlat hithörande fråga.
<p>6/1955 samarbete på radions och televisionens område SLUTBEHANDLAD</p>	Ett löpande samarbete försiggår mellan de nordiska radioföretagen. — Se vidare beträffande television rek. nr 4/1957.				
<p>7/1955 förbättring av trafikförbindelserna mellan Island och övriga nordiska länder SLUTBEHANDLAD</p>	En för frågans utredning tillsatt kommitté, Isländsk-skandinaviska trafikkommittén, har under 1956 avslutat sitt arbete och i ett den 26 september 1956 avgivet betänkande redovisat sin uppfattning beträffande möjligheterna att öka turisttrafiken, sjöfartsförbindelserna och samhandeln mellan Island och de skandinaviska länderna.				

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
<p>8/1955 lättnader för den inter-nordiska lastbils- och busstrafiken <i>Norge koordinerande land</i></p>	<p>En överenskommelse mellan Danmark, Norge och Sverige om vägtransporter har trätt i kraft den 1 juni 1955. Sedan Finland i oktober 1956 förklarat sig berett att ansluta sig till överenskommelsen, förberedes en ny överenskommelse mellan de fyra länderna. — Vid ett möte i Köpenhamn den 7—9 november 1955 mellan representanter för kommunikationsdepartementen i Danmark, Norge och Sverige uppnåddes enighet om att tillstånd till personbefordran med omnibus genom ett land icke skall krävas, under förutsättning att passagerare icke avlämnas eller upptages i genomfartslandet.</p>				
<p>9/1955 samordning av järnvägstaxorna <i>Danmark koordinerande land</i></p>	<p>De nordiska statsjärnvägarna bedriver ett fortlöpande samarbete beträffande såväl persontrafik- som godstrafiktaxorna. Under år 1956 har bestämmelserna i »Nordisk Godstariff» gjorts enhetliga. Vidare har enhetliga bestämmelser om dellossning eller dellastning av vagnslastsändningar på transportvägen införts. — Utredningsarbete pågår vad beträffar en gemensam styckegodstariff, omfattande även Finland. — Beträffande de ekonomiska relationerna mellan de danska, norska och svenska järnvägsförvaltningarna har beslut fattats att införa ett för-enklat redovisnings- och avräkningssätt beträffande godssändningar. — Vad per-sontrafiken beträffar kan utfärdandet av biljetter och inskrivning av resgods numera ske till samtliga statsbanestationer i Danmark, Finland, Norge och Sverige. Enhetliga regler för avbrytande av resa har införts. — Överenskommelse har ny-ligen träffats mellan de nordiska statsjärnvägarna att utge en ny utgåva av »Nordisk godstariff» vid tidpunkten för den nya svenska lokala godstariffens ikraftträdande (förmodligen vid årsskiftet 1957—1958), vilken skall omfatta även Finland (trafik över Haparanda och över fartygsleden Stockholm Skeppsbron—Åbo hamn). Arbetet med den nya utgåvan har redan påbörjats. — Se även vid rek. nr 14/1955.</p>				
<p>10/1955 nordisk arbetsmarknad för apotekare m. fl. <i>Norge koordinerande land</i></p>	<p>Se uttalande vid rek. nr 14/1954.</p>				

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
Nr	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
<p>11/1955 fritagande av myndighets försändelse från tullgranskning SLUTBEHANDLAD</p>	<p>Fr. o. m. 1 januari 1957 utlämnar postväsendet direkt till adressaten utan tullmyndigheternas mellankomst sådana stämplade försändelser från myndigheter i Finland, Island, Norge och Sverige, varav genom påstämpling eller på annat sätt framgår, att försändelsen innehåller officiella dokument, trycksaker e. d. Även försändelser, som ankommer som styckegods med fartyg, järnväg eller flyg, kan utlämnas tullfritt och utan tullgranskning mot adressatens på tro och heder avgivna förklaring, att försändelsens innehåll är av nämnda slag.</p>	<p>Förslagets genomförande kräver lagändring. En proposition i saken håller på att utarbetas.</p>	<p>Beträffande postförsändelser mellan myndigheter gäller redan den praxis, att sådana försändelser ej tullgranskas. Vad angår fraktförsändelser har finansministeriet förklarat sig berett att ålägga tullmyndigheterna att ej öppna sådana försändelser, om dessa är stämplade och förklaring avgives om att de endast innehåller dokument och trycksaker utan kommersiellt värde. Frågan om försändelser från myndighet till privat adressat är under övervägande.</p>	<p>Utredning pågår. Från norsk sida har man ansett inga hinder föreliggande beträffande tullgranskning av försändelse från myndighet till myndighet. Svårigheter uppstår när det gäller försändelse från myndighet till privat adressat.</p>	<p>Genom kungörelse den 4 maj 1956 (nr 196) om ändrad lydelse av 147 § tullstadgan den 7 oktober 1927 (nr 391) har stadgats, att till adressat i Sverige inkommande försändelse, som avsänts från myndighet i Danmark, Finland, Island eller Norge, må utan förtullning utbekommas från tullverket eller, vad angår postförsändelse, från postverket, därest försändelsen är försedd med den utländska myndighetens sigill samt det av försändelsens omslag eller eljest tydligt framgår, att den endast innehåller handlingar och trycksaker, som icke är tullbelagda.</p>

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
<p>12/1955 revision av den nordiska äktenskapslagstiftningen <i>Danmark koordinerande land</i></p>	<p>Vid justitieministermötet i Helsingfors i oktober 1956 har enighet nåtts om tillsättande av nationella expertkommittéer för frågans utredning och för utarbetande av lagförslag.</p> <p>Justitieministeriet har inhämtat uttalanden från en rad myndigheter och institutioner.</p> <p>Sakkunniga har den 22 november 1956 tillkallats för att utreda frågan om revision av äktenskapslagstiftningen och därtill anslutna stadganden.</p> <p>Sakkunniga har den 7 december 1956 tillkallats för att verkställa översyn av äktenskapslagstiftningen och därmed sammanhängande frågor.</p>				
<p>13/1955 översättning av facklitteratur från finska och isländska till annat nordiskt språk SLUTBEHANDLAD</p>	<p>Rekommendationen ersatt av rek. nr 3/1957.</p>				
<p>14/1955 internordiska resor för skol- och föreningsungdom SLUTBEHANDLAD</p>	<p>Vid gruppresor av föreningsungdom mellan de nordiska länderna medgives sedan den 1 april 1956 nedsättning för deltagare som icke fyllt 21 år (tidigare 20 år). För grupper av skol- och föreningsungdom skall avgift för varje grupp erläggas för minst 10 elever ungdomar och en lärare resp. ledare. För grupp med minst 15 betalande vuxna medgives, förutom rabatt, fri färd för en vuxen per begynnande 50-tal betalande vuxna. Undersökning pågår vid de europeiska järnvägsförvaltningarna om möjligheten att fastställa en enhetlig övre åldersgräns av 14 år för biljetter till halvt pris.</p>				
<p>15/1955 post- och teletaxor a) korsbandsportot</p>	<p>Förslaget att porton motsvarande inrikes avgifterna tillämpas för trycksaker, affärshandlingar och varuprov t. o. m. 1000 g vikt i den internordiska postutväxlingen har genomförts i samtliga nordiska länder fr. o. m. den 1 januari 1957. — Frågan om särskilda nordiska regler torde sakna aktualitet, sedan Nordiska parlamentariska kommittén för friare samfärdsl m. m. i sitt slutbetänkande den 29 september 1956 fränfallit sitt förslag i denna punkt.</p>				

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
Nr	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
<p>b) teleprinter- och telex- taxor Rekommendationen SLUTBEHANDLAD</p>	<p>Fr. o. m. den 1 januari 1956 gäller i Danmark, Finland, Norge och Sverige: 1) att hyresavgifterna för fasta teleprinterförbindelser fastställts till $\frac{1}{2}$ av tidigare gällande avgifter för förhyrda telefonförbindelser; 2) att viss sänkning av telex-taxorna ägt rum samt 3) att särskilt reducerade taxor fastställts för abonnemangstelexskrivningar.</p>				
<p>16/1955 samarbete beträffande trafiklagstiftningen <i>Danmark koordinerande land</i></p>	<p>Frågan har behandlats inom Nordiska parlamentariska kommittén för friare samfärdsel m. m. Kommittén har den 9 september 1955 avgivit ett betänkande om »Nordiska vägtrafikbestämmelser m. m.»</p> <p>Ett förslag till ny trafiklagstiftning, som bygger på samnordisk grund, behandlas f. n. i riksdagen.</p> <p>Justitieministriet kommer att inom den närmaste tiden framlägga ett förslag till ny trafiklag. Förslaget har utarbetats av en kommission, som i sitt arbete tagit hänsyn till trafiklagstiftningen i övriga nordiska länder samt till framlagda internordiska förslag på detta område.</p>				

4. Rekommendationerna 1956

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
<p>1/1956 samarbete om nordiska medborgares rättsliga likställighet SLUTBEHANDLAD</p>	<p>Frågan har varit föremål för överläggningar vid möte den 19 april 1956 mellan de nordiska utrikesministrarna och Nordiska rådets presidium. Därvid uppsköts ärendet tillsvidare.</p> <p>Statsrådet beslöt den 20 december 1956 att medgiva rådets juridiska niomannakommitté att direkt vända sig till ministerierna i Finland och samarbeta med dem.</p>				
<p>2/1956 gemensam nordisk journalistutbildning SLUTBEHANDLAD</p>	<p>Vid ett möte i Köpenhamn den 16—17 januari 1957 mellan företrädare för de nordiska press- och journalistorganisationerna har antagits stadga och uppgjorts budgetförslag och kursplan för den högre nordiska journalistutbildningen vid Aarhus universitet. Den första kursen beräknas taga sin början i februari 1958.</p> <p>Statsministeriet har anmodat föreståndaren för »Journalistkursus ved Aarhus Universitet» att förestå arbetet med utarbetande av förslag ang. den nordiska journalistutbildningens organisation. — Ett anslag på 32 400 kr. har beviljats för tillrättaläggande av utbildningen.</p> <p>Chefen för ecklesiastikdepartementet har i statsverkspropositionen till 1957 års riksdag föreslagit, att anslag med 17 500 kr. skall utgå till gemensam nordisk journalistutbildning efter de riktlinjer, som uppdragits i det betänkande, som avgivits av rådets kommitté för ändamålet (Nordisk Råd, 1956 s. 336—346).</p>				

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
3/1956 en fond för kulturellt samarbete <i>Danmark koordinerande land</i>	Regeringarna har i enlighet med rekommendationen begärt Nordiska kulturkommissionens yttrande i saken.				
4/1956 ökat samarbete på det kriminologiska området <i>Sverige koordinerande land</i>	Frågan har behandlats vid en nordisk konferens i Stockholm den 13—14 december 1956, varvid bl. a. föreslogs tillskapandet av ett nordiskt samarbetsorgan för kontakt mellan nordiska kriminologer.				
5/1956 utvidgning av det straffrättsliga samarbetet <i>Sverige koordinerande land</i>	Ett förberedande utredningsarbete har inletts, bl. a. vid ett möte i Stockholm den 31 oktober—2 november 1956.				

En utredningsman (prof. Johs. Andenæs, Oslo) har den 21 december 1956 förordnats av svenska regeringen för verkställande av utredning rörande formerna för ökat nordiskt samarbete inom kriminologin.

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
Nr	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
<p>6/1956 tull- och passkontroll vid gemensamma sta- tioner m. m. <i>Norge koordinerande land</i> 1. gemensamma tull- stationer</p> <p>2. befrielse från tull- kontroll beträffande vissa slag av inskrivet resgods</p>	<p>Representanter för svenska generaltullstyrelsen och norska finans- og tolldepartementet har undersökt möjligheterna till samverkan mellan norska och svenska tullstationer, och överläggningar härom har ägt rum i Oslo och Stockholm. — Sedan undersökningarna slutförts, har svenska generaltullstyrelsen hos Kungl. Maj:t hemställt om tillstånd till praktiska prov med samverkan mellan norska och svenska tullstationer.</p> <p>Frågan har överlämnats till Nordiska parlamentariska kommittén för friare samfärdsel m. m. Förslag i ämnet har framlagts av kommittén i dess den 29 september 1956 avgivna slutbetänkande.</p> <p>Finansministeriet har bemyndigat generaldirektören för statsbanorna att vidtaga åtgärder för att använda cyklar, skidor och barnvagnar, som införes som inskrivet resgods från något av de nordiska länderna, utlämnas till den resande utan tullverkets mellankomst. Bestämmelser härom gäller fr.o.m. den 1 januari 1957.</p>				

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
<p>7/1956 in- och utförelse av upplysningsfilmer m.m. utan tullgranskning <i>Danmark koordinerande land</i></p>	<p>Frågan har behandlats på det nordiska tullmötet i Helsingfors den 14—20 juni 1956.</p> <p>Danska tullmyndigheter har framlagt ett förslag till frågans lösande, som dock ej övriga länder godtagit.</p> <p>Generaltullstyrelsen anser icke tillräckliga skäl finnas att i detta fall avvika från normal tullbehandling (se Nordiska rådet, 3. sessionen, s. 452-4).</p>				
<p>8/1956 samarbete om transportekonomisk forskning <i>Norge koordinerande land</i></p>	<p>Vid sammanträde i Oslo den 25 oktober 1956 mellan representanter för de danska, norska och svenska kommunikationsdepartementen har enighet nåtts om tillskapandet av ett internordiskt organ för samordning av de nordiska ländernas transportekonomiska forskningsverksamhet.</p>				
<p>9/1956 åtgärder för undvikande av dubbelbeskattning <i>Danmark koordinerande land</i></p>	<p>Ett löpande samarbete försiggår mellan finansdepartementen i de nordiska länderna, varvid på dubbelbeskattningens område uppkommande spörsmål uppmärksam följes.</p> <p>Danmark för förhandlingar med Norge resp. Sverige om nya dubbelbeskattningsavtal. Förhandlingar avses skola upptagas med Island under våren 1957.</p> <p>Det nya norska källskattesystemet, som trätt i kraft den 1 januari 1957, kommer att minska antalet dubbelskattningsfall mellan Norge och Sverige.</p> <p>Mellan Sverige och övriga nordiska länder ingångna skatteavtal, vilka revideras tid efter annan, har såvitt görligt undanröjt dubbelbeskattning.</p>				

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
10/1956 en nordisk sjukhustid- skrift <i>Sverige koordinerande land</i>	Sygehusforeningen har uttryckt vissa be- tänkligheter med hänsyn till förslaget praktiska genomfö- rande men har med- delat sitt intresse för närmare överlägg- ningar, om sjukhus- föreningarna i övri- ga nordiska länder ansluter sig till för- slaget.	—	—	—	Inrikesdepartemen- tet har ansett det lämpligt utse en in- ternordisk arbets- grupp för att utreda förutsättningarna för tillskapandet av en gemensam nordisk sjukhustidsskrift. Överläggningar har i detta syfte ägt rum inom medicinalsty- relsen.
11/1956 samarbete i lagstift- ningsfrågor SLUTBEHANDLAD	Regeringarna har förklarat sig villiga att medverka till att de i rekommendationen angivna riktlinjerna följas i det nordiska lagstiftningssamarbetet.				
12/1956 översättning till världs- språk av nordisk litte- ratur SLUTBEHANDLAD	Önskade medel har ställts till förfogande för det fortsatta ut- redningsarbetets be- drivande.	—	—	—	Chefen för ecklesia- stikdepartementet har i statsverkspro- positionen till 1957 års riksdag föresla- git, att reservations- anslaget till Främ- jande av nordiskt kulturellt samarbete uppräknas med ett belopp, som bl. a. av- ser att täcka det be- gärda anslaget för utredning av frågan.

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
13/1956 upphävande av tull- och importrestriktioner på böcker och trycksaker SLUTBEHANDLAD	Frågan om tullfrihet behandlas i nordiska ekonomiska samsamarbetsutskottet. Viss översyn av praxis beträffande införseltillstånd för böcker m. m. har ställts i utsikt.	—	—	Tull uttages endast på inbundna böcker, som utkommer på norskt förslag och importeras till Norge. De norska myndigheterna anser sig f. n. ej kunna ändra gällande bestämmelser.	Önskemålen är redan i huvudsak tillgodosedda. Vid ett genomförande av 1952 års tulltaxekommittés förslag kunna de anses bli helt tillgodosedda.
14/1956 nordisk samverkan på näringsforskningsområdet SLUTBEHANDLAD	Rekommendationen ersatt av rek. nr 5/1957.				
15/1956 möten mellan de ministrar, under vilka hälsovårdsväsendet sorteras <i>Norge koordinerande land</i>	—	—	—	—	—
16/1956 förenhetligande av de olika ländernas lagstiftning om trafikonykterhet <i>Sverige koordinerande land</i>	—	—	—	Trafikalkoholutvalget av 1954 framlade den 21 januari 1956 ett förslag till lagstiftning, som	Tillsättandet av en utredning med uppdrag att lösa till frågan hörande vetenskapliga och lagtekniska problem förbe-

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
				överensstämmer med det i rådet vid dess fjärde session behandlade förslaget (se Nordisk Råd, 4. session 1956, sid. 402—419).	redes. Till 1957 års riksdag har avlämnats proposition med förslag till skärpning av trafiknykterhetslagstiftningen.
17/1956 samarbete på alkoholforskningens område SLUTBEHANDLAD	Vid en konferens den 21—22 september 1956 i Helsingfors har vissa riktlinjer för samarbetet på detta område uppdragits.				
18/1956 samarbete om invalidvård och de partiellt arbetsföras problem <i>Finland koordinerande land</i>	Frågan har av regeringarna hänskjutits till Nordiska socialpolitiska kommittén, som genom ett underutskott påbörjat utredningsarbetet.				
19/1956 likvärdig utbildning och gemensam arbetsmarknad för hälso-systrar <i>Norge koordinerande land</i>	Se uttalande vid rek. nr 14/1954.				

Rekommendation	Åtgärder vidtagna i				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
20/1956 samverkan på renskötselns område <i>Finland koordinerande land</i>	—	Lantbruksministeriet anser att en samnordisk kommitté bör ombesörja erforderligt samarbete.	—	Samverkan beträffande vissa uppgifter bör inledas.	En kommitté, som den 20 augusti 1956 tillkallats av jordbruksministern för utredning ang. renslakt m. m., samt en år 1955 tillkallad kommitté för utredning av frågan om renmärkning studerar bl. a. även renskötseln i Norge och Finland.
21/1956 ökat samarbete beträffande atomforskning och atomenergiens fredliga bruk SLUTBEHANDLAD	Rekommendationen ersatt av rek. nr 10/1957.				